

Szerkesztőség, kiadóhivatal
s nyomda: Bul. Reg. Ferd.
József főherceg-ut. 4.
Telefon: 151. Sürgőnycim:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
Kiadása és rotációs nyomása
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: éven-
1930. félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lei
Külföldre havonta 50 Lejele
több :: Egyes szám 5 Lei.
Vasárnap 6 Lei. :: (Bucu-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 137. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1930. június hó 21

A londoni estély

Titulescu román követ Londonban megje-
lent azon a fogadóestélyen, amelyet Magyar-
ország londoni követe rendezett az odaérkező
Bethlen István gróf magyar miniszterelnök tisz-
teletére. A napi hírek tömegéből kikivánczozik
ez a diplomáciában nem szokatlan udvariassá-
gi aktus. A szereplő személyek adják meg en-
nek az előkelő estélynek a külpolitikai jelentő-
ségét. Titulescu nemcsak meghatalmazott mi-
nisztere Romániának, hanem mondhatnók,
hogy az ország külpolitikájának irányítója,
nagytekintélyű államférfi, akinek véleményét
a kormány minden fontosabb kérdésben meg-
szokta hallgatni. Messzemenő kombinációkat
lehet tehát levonni abból a tényből, hogy Titu-
lescu diplomáciai diszgyenruhában megjelent
a londoni magyar követség estélyén és szívé-
lyesen üdvözölte a magyar miniszterelnököt, a
kinek londoni utazásával kapcsolatban annyi
fantasztikus hír látott napvilágot a világsaj-
tóban.

Bennünket, romániai magyarokat, Bethlen
István gróf londoni tartózkodását illetőleg
főképpen ez a találkozás érdekel. Félő gond-
dal figyeljük mindazon eseményeket, amelyek a
román-magyar viszony kialakulásával van-
nak összefüggésben. Nem lehet közömbös elő-
tűnk, hogy Románia jó szomszédi viszonyban
él-e Magyarországgal vagy sem, mert hiszen
a kapcsolat minémisége nagy hatással van a
mi kisebbségi helyzetünk kialakulására is. A
két ország egymásrautaltsága megadja azt az
irányt, melyet úgy a román, mint a magyar
kormányoknak követnie kell, ha figyelembe akar-
ják venni országuk népeinek érdekeit. Az op-
táns-ügynek közmegegyezésre történt elinté-
zése olyan hangulatot teremtett, amely alkal-
masnak látszik a közeledésre. Kijelentette ezt
Maniu Gyula miniszterelnök is, aki szerint az
optáns-per elintézésével kihúzták azt a méreg-
fogót, amely a két állam közötti viszonyt fe-
szültette tette.

A különböző jelenségek egész sorozata
szól amellett, hogy Románia és Magyaror-
szág között a megértésnek és közeledésnek ko-
moly folyamata indult meg. Az új kormány-
nak egyik jelentős tagja, akinek nagy szerepe
volt Károly király hazatérésének előkészítésé-
ben, Manoilescu miniszter közvetlenül a nagy
események lezajlása előtt általános feltűnést
keltő előadást tartott Budapesten. Manoilescu
azt hangsúlyozta előadásában, hogy a duna-
menti agrárállamoknak meg kell találniuk egy-
mást és különösképen Romániának s Magyar-
országnak elsőrendű életérdeke, hogy szoros
gazdasági kapcsolatokat létesítsen. Az sem a
véletlen dolga, hogy Titulescu Loucheur társa-
ságában éppen Károly király hazatérését meg-
előző napokban látogatta meg Romániát. Titu-
lescut Bucurestiben bizonyára informálták a
készülő eseményekről és vázolták előtte a kül-
politika új ösvényeit, amelyen Károly király
haladni óhajt.

Titulescu megjelenése a londoni estélyen
különös jelentőséget nyer a kisantant konfe-
renciája küszöbén. Románia külügyminisztere
Titulescu tüntetészerű látogatása után nem
járulhat hozzá a kisantant konferenciáján
semmi olyan intézkedéshez, amely Magyaror-
szág eddigi izoláltságát továbbra is fenn akar-
ja tartani. Titulescu és Bethlen londoni talál-
kozása dokumentálja azt az új külpolitikai
orientációt, amely a két szomszédállamot egy-
más felé vezeti. Magyarország is bizonyosságát
adta közeledési szándékainak azzal, hogy Ká-
roly király hazatérésekor a legnagyobb loyali-
tással, sőt szimpátiával fogadta az alkotmány-
változást. Minden jel arra mutat tehát, hogy
a két állam elindult azon az úton, amely egy-
más felé vezet.

Hétfőn az aradi pályaudvaron vacsorázik Mironescu, Benes és Marinkovics — A kisantant-konferencia részt- vevői Temesvárról Aradra jönnek és Halmin át utaznak Csehszlovákiába — Negyven percig tartózkodnak Aradon

BUCURESTI, június 20. Mint ismeretes,
a kisantant konferenciája a hónap végén ül-
össze a Csorba-tó mellett. A külügyminiszte-
rek között napok óta élénk táviratváltás van.
Egyébként már meghatározták a három kül-
ügyminiszternek utazási programját. Június
23-án Marinkovics jugoszláv és Benes cseh
külügyminiszterek együtt lépik át a román
határt Zombolyán. Velük jön Filodor belgrá-
di román követ is. A vendégeket Temesváron
várja Mironescu külügyminiszter. Temesvár-
ról Aradra jönnek, ahol rövid időt töltenek és
tovább utaznak Halmin felé, ahol állérik Cseh-
ország határát.

A konferencia fontosabb programjait
között szerepel a Briand-féle memorandumra
adandó válasz. Ezenkívül foglalkoznak a Ma-
gyarországgal való kapcsolatokkal is és nyil-

vánosságra hozzák a kisantant álláspontját a
revíziós törekvésekről. Továbbá foglalkoznak
a kereskedelmi és politikai közös érdekeivel a
kisantant államainak.

ARAD, június 20. Marinkovics jugoszláv
külügyminiszter hétfőn délután hat óra har-
minc perckor érkezik kíséretével Aradra. Hi-
rek szerint Marinkovics, Benes csehszlovák és
Mironescu román külügyminiszter társaságá-
ban érkezik Aradra. Itt negyven percig tar-
tózkodnak a vendégek. Az állomás éttermében
megvacsoráznak, azután tovább utaznak Hal-
mi felé. A kisantant külügyminiszterei Bocu-
Sever bánsági tartományi kormányzó is elki-
séri Aradra. A vendégek részére tíz személyes
vacsorát rendeltek az állomás éttermében. Fo-
gadtatásukra megjelennek Aradmegye és -a
város megbízottai.

Kettészakadt az aradi liberális párt

— Az Hjuliberális-párt elnöke dr. Ispravnic Sever —

ARAD, június 20. Jelentettük, hogy az
aradi liberálispart legutóbbi ülésén, amikor az
alkotmánykérdéssel kapcsolatos álláspont el-
fogolásáról volt szó, a tagozat több vezető-
egyénsége nem jelent meg a gyűlésen. A hi-
vatalos kommuniké szerint az érdekeltek ki-
mentették távollétüket. A Bratianu György-
gyékhez sorakozó aradi liberálisok szombaton
megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták,
hogy csatlakoznak Bratianu György pártjá-

hoz. Csatlakozásukat távirati úton közölték
Bratianu Györggyel. A táviratot Darlea Pál,
volt tanfelügyelő, Episcopescu Miklós, Lázár,
Lázár A., Taicescu Romulus és dr. Ispravnic
Sever párttagok írták alá. A dissidens liberáli-
sok ma délután ülést tartottak, melyen az új-
liberálispart dr. Ispravnic Sever elnöklete alatt
meg is alakult. A Bratianu György köré cso-
portosuló liberálisok egyelőre titokban tartják,
hogy az egységes párt vezetői közül ki csatla-
kozott Bratianu Györgyhez.

Nincs pénz a közigazgatási decentralizálásra

mondta Maniu. — A népet újabb adóval nem lehet sújtani.

BUCURESTI, június 20. A lapjelentések
szerint Maniu Gyula miniszterelnök a többségi
képviselők legutóbbi értekezletén expozéja so-
rán az új közigazgatási reform végrehajtására
tért ki. A miniszterelnök leszögezte, hogy
nem lehet teljes egészében megvalósí-
tani a közigazgatás decentralizálását,
mert az olyan anyagi kiadásokat követel, ami-
lyenre az ország mai helyzetében nem képes.
Jugoszláviában csupán a bánati vádaskas ka-

pott erre a célra 267 millió dinárt.

— Tudunk mi ilyen összeget a kormány-
zásaink rendelkezésére bocsátani? — kér-
dezte Maniu. — Nem. Mert az államnak nincs
és a népet ezért újabb adóval sújtani nem
lehet.

A miniszterelnök leszögezte, hogy az or-
szág gazdasági viszonyainak megjavításával
meg fogja szerezni a közigazgatási reform tel-
jes végrehajtásához szükséges pénzt.

Cuza ismét megkezdte kereszténynacionalizmusa propagálását

A kamara és szenátus mai ülése — A kamara al-
elnökeit megválasztották.

BUCURESTI, június 20. A kamara ma
délelőtti ülésén Roman képviselő a háboruból
tönkre ment utak és hidak elmaradt javítása
miatt interpellál. Pan Halipa válaszol az inter-
pellációra. Kijelenti, hogy az út és hid javi-
tások céljaira megfelelő összeg van felvéve a
költségvetésbe. Gatalia képviselő elmondja,
hogy Demetrescu csernovitzi pénzügyi admi-
nistrátor meg nem engedett módon, sőt kin-
zásokkal hajítja be az elmaradt adókat. D. R.
Ioanescu a kisiparosok szomorú helyzetét
ismerteti.

Ezután az egészségügyi javaslat vitája
következett. Cosoglu megállapítja, hogy a

körorvosok általában nem teljesítik kötelessé-
güket.

A parlament délutáni ülésén Cuza dekla-
rációt olvas föl. Kifejti a deklarációban, hogy
csupán a keresztény-liga alkalmas arra, hogy
az országot válságos helyzetéből megmentse.
A keresztény nacionalizmus elfojtja a vesze-
delmes mértékben lábra kapott elnemzetleni-
tési akciókat, amit a kormány nem akar
figyelembe venni. A keresztény-liga vissza-
akarja venni az országot az idegenektől és az
ipart, kereskedelmet a románság kezébe adni.

Vaida belügyminiszter: Nincsen szüksé-
günk arra, hogy Cuzától leckét vegyünk. Ma-
gunk is ismerjük a nemzeti érzést.

Az alelnöki választás következett, amely-
nek során Capacineanu 94, Periceanu 79,
Hategan Emilt 79, Toncescu 78 szavazattal
alelnökké választották. Pop C. István ezután
átadja az alelnöki széket Capacineanunak.

SZAVAZÓ SZELVÉNY

AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.

JELÖLTEM:

Az Aradi Közlöny a NEPTUN STRANDON ÉS FÜRDŐTELEPEN megrendezi Arad. 1930-as STRANDSZÉPSÉG, ÉS STRANDKIRÁLYNŐ-VERSENYÉT. A VERSENY LEZÁRÁSÁNAK NAPJÁT AZ ARADI KÖZLÖNY KÉSŐBB FOJJA KÖZÖLNI. A szavazó szelvények bedobhatók a NEPTUN FÜRDŐTELEPEN elhelyezett és a lap kiadóhivatalában felállított urnákban. Minden szavazó szelvény egy szavazatot számít — A szavazás eredményét naponta közli a lap.

aki megköszönte az irányában megnyilvánuló bizalmat.

Kemény kritika a kormány gazdasági politikája fölött.

A szenátus ülésén Popovici averescanus súlyos szavakkal kritizálja a kormány működését.

— A kormány bukás előtt áll — mondotta — de bukás előtt áll az ország is. A kormány tehetetlen a súlyos gazdasági válsággal szemben és nincsen semmi remény arra, hogy a helyzet a jelenlegi politikai körülmények között javuljon.

— A hibás agrárpolitika, a túrheterogén adó és kamatterhek veszedelembe döntötték az országot. A posta, a vasút deficitet dolgozik és mindezekért csak a kormányt lehet felelőssé tenni.

Elmondja továbbá, hogy számos felesleges tisztviselő dolgozik a közhivatalokban. A kormány számos szakképzett embert nyújtja csak azért, hogy értéktelen, képzetlen embereket ültessen helyükbe.

Madgearu pénzügyminiszter: A szepátor ur elöngött, tulzolt és igazságtalan. Popovici erre megismétli vádjait, mire Madgearu kijelenti, hogy nem csodálkozik rajta, mert ő Averescu szócsöve. A szenátus ülése ezután véget ért.

Szeptember 15-én lesz a koronázás

BUCURESTI, június 20. A Curentul értesítése szerint II. Károly király megkoronázása szeptember 15-én történik meg. Alba-Iulian.

Kérlelik lorgát, vonja vissza lemondását

BUCURESTI, június 20. Costachescu közoktatásügyi miniszter megleghangu átiratban felkereste Iorga professzort, vonja vissza az egyetem rektori állásáról szóló lemondását. Az átirat biztosítja Iorgát, hogy a jövőben nem lesznek kellemetlenségei.

Berzeviczy: „Magyarországon nagy rokonszenv kísérté, hogy Románia visszakapja legitim királyát”

BUDAPEST, június 20. A felsőház mai ülésén megemlékezett a trianoni békekötés tízedik évfordulójáról. A gyászbeszédet Berzeviczy Albert tartotta, aki kijelentette, hogy Trianon idején az a téves eszme uralta a világot, hogy a magyarok idezték elő a világháborút. Ezt a háború után következő leleplezések megáfozták, mert hivatalos okiratok alapján bizonyosodott be, hogy az akkori vezetőférfiak minden erejükkel küzdöttek a háború ellen.

Berzeviczy beszéde további során kijelentette, hogy az utódállamok sajtója és felelőtlen politikusi taktikája dühvel nyilatkoznak Magyarország ellen. Ezzel szemben Magyarország például élénk rokonszenvvel kísérté azt az eseményt, hogy Románia visszakapta legitim királyát és utalt arra, hogy a magyar közvélemény mennyire elismeri a csehek gazdasági és nemzeti előrehaladását, de azt nem hajlandó Magyarország elismerni és elhinni, hogy az utódállamok nemzeti hivatásukat csak úgy teljesíthetik, ha a kisebbségi nemzeteket elnyomják. A magyart magyar mivoltából ki akarják vethetni. Hiába vádolnak bennünket — mondotta — békebontással, mert a békebontók a párisi környéki békeszerződések.

Majd rámutatott arra, hogy a békeszerződések ma már nem azok, amik tíz év előtt voltak, és hogy a hágai és párisi egyezmények jelentősen érintették a trianoni szerződést.

Beszédét azzal fejezte be, hogy Magyarország a wilsoni elvek alapján állt és áll ma is.

„Néhány szeretetreméltó örült a militarizmus ellen mennydörög”

— Seely volt angol hadügyminiszter szerint a világ állig fel van fegyverezve —

LONDON, június 20. Seely vezérőrnagy, volt angol hadügyminiszter a southamptoni Rotary-klubban tegnap előadást tartott és előadásában rendkívül hevesen ostromozta a pacifista propagandát. Elmondotta, hogy nemrég Svájcban járt és azt tapasztalta, hogy ez a kis ország épen olyan nagy hadsereggel rendelkezik, mint Anglia.

Ma az egész világ állig fel van fegyverezve — mondotta Seely — és Európa hadseregei sokkal erősebbek, mint 1914-ben voltak. Igaz, hogy a német hadsereg létszáma csökkent, de ezzel szemben Lengyelországnak ma olyan hadserege van, aminek nem volt még egyetlen államnak sem, soha a világon Mindenfelé katonai készülődés tapasztalható, csak Anglia tart lenn maroknyi hadsereget. — Előadását így fejezte be: — Néhány szeretetreméltó örült a militarizmus ellen mennydörög, Angliának a pacifisták ellen kell védekeznie.

Az olasz lapok izgalma Franciaország határerődítése miatt

Franciaország a parlament engedélye nélkül több mint egy milliárd frankot ad ki

RÓMA, június 20. Az összes lapok szenzációt keltő cikkeket írnak azokról a hallatlan kiadásokról, amelyeket Franciaország az olasz határ katonai megerősítésére fordít. Egyértelműleg kiemeik, hogy ezek az óriási kiadások rendkívül furcsán hatnak akkor, amikor Briand páneurópai tervezetét küld az európai államok

kormányaihoz. A lapok egyrésze felveti a kérdést, hogy hogyan lehetséges több, mint 1 milliárd frankot kiadni katonai célokra a francia parlament engedélye nélkül. Ugyilátszik Franciaországban a parlamentáris rezsim csak üres frázis. A Giornale D'Italia szerint ami Franciaországban történik, az nem egyéb, mint pénzügyi és katonai diktatura.

Egy német vámtiszt agyonlőtt egy lengyel határtisztet

Ujabb német-lengyel határincidens — Titokzatos lövöldözés a dlugossoni erdőben

BERLIN, június 20. A német-lengyel határon ismét súlyos incidens történt, amelynek minden bizonnyal diplomáciai következményei lesznek. Egy német vámtiszt, amikor Prosten várostól három kilométerre északra a dlugossoni erdőben kerékpáron ellenőrző szolgálati útját végezte, az egyik fordulónál hirtelen szembe találta magát egy polgári ruhás emberrel, aki minden ok nélkül revolvért rántott elő és négy lövést adott le a német vámtisztre. A golyók nem találtak a vámtiszt legrött

kerékpárjáról és négy lövéssel válaszolt a polgári ruhás egyén támadására. A negyedik lövés találta és a polgári ruhás ember holtan esett össze. Megállapították a nála talált iratokból, Kacher nevű lengyel határtiszt. Eleinte azt hiték, hogy a lengyel határtiszt kémkedés miatt jött át német területre, de azt a gyanút el kellett ejteni, mert semmi készpénzt sem találtak a lengyel határtisztnél. A határincidens ügyében német-lengyel vizsgáló-bizottság fogja lefolytatni az eljárást.

Egy mondatban

+ Szófia-i jelentés erősen cáfolja a Bucarest-i lapok ama híré, hogy Ferdinand volt bolgár király visszatér Bulgáriába.

+ Hindenburg elnök felmentette dr. Moldenhauer birodalmi pénzügyminisztert és a miniszterium ideiglenes vezetésével dr. Brüning birodalmi kancellárt bízta meg.

+ A hitbizományi reform ügyében elkészített magyar törvényjavaslat legközelebb a parlament elé kerül és a javaslat megszünteti a hitbizományok mai formáját, de fentartja az intézmény vezető gondolatát.

+ A bolgár pénzügyminiszter elfogadta a budapesti pénzverőintézet ajánlatát és a bolgár ércpénzt Magyarországon fogják verni.

+ A Bolíviából érkező jelentések szerint az egész ország a forradalmárok kezében van s a hadsereg átváltott a forradalmi csapatokhoz.

+ Zsitkovics miniszterelnök mint belügyminiszter Zimony város egész képviselőtestületét fel függesztette és új képviselőtestületet nevezett ki, amelyben a régi képviselőtestület tagjai közül egy sem foglal helyet.

+ A lemondott Hainisch osztrák kereskedelmiügyi miniszter helyébe Schuster Frigyeszt nevezték ki, aki a Heimwehr bizalmi embere,

A király fogadónapjai

BUCURESTI, június 20. Ma délelőtt a király megállapította, hogy milyen időben fogadja a referáló minisztereket. Ezek szerint hétfőn délelőtt 11 órakor a pénzügyminisztert, 12 órakor a miniszterelnököt. Kedden délelőtt 11 órakor a kereskedelmi minisztert fél 12-kor az igazságügyminisztert és 12-kor a belügyminisztert, szerdán 11 órakor a munkügyi, fél 12 órakor a földművelésügyi minisztereket. Csütörtökön fél 12-kor a közoktatásügyi, 12-kor a külügy és pénteken 11-kor a közlekedésügyi, 12-kor a hadügyminisztert. Szombaton csak a legsürgősebb esetekben tart audienciát a király.

A telefonkoncesszió napirenden

BUCURESTI, június 20. A kormány gazdasági bizottsága ma ismét foglalkozott a telefonkoncesszió ügyével. Megállapították, hogy a Herichsor pénzesoport nagyobb kölcsönajánlatot tett az országnak. Valószínű azonban, hogy a telefonkoncessziót mégis a Morgan-csoport kapja meg, mert ajánlata előnyösebb, mint az előbbi. A végleges döntést a minisztertanács fogja kimondani.

Szombat

1.

MIRONESCU külügyminiszter egy pesti lapban vezércikket írt „Az új Európa felé” cím alatt. Rendkívül érdekes a vezércikknek az a része, mely a parlamentarizmus problémájával foglalkozik és odakonkludál, hogy a jövő parlamentjében kizárólag az ország minden nagy hivatásbeli, ipari és kereskedelmi érdekének képviselője foglal helyet. Mironescu szóval a szakparlament híve és azt tartja a fejlődés útjának, hogy a parlamentből kizsöböltessék ki az úgynevezett amatőrpolitika és minden parlamenti tényező komoly hivatásbeli, főleg gazdasági szullyal bíron. Ez a teória nem új és nem egészen szerencsés. A parlamentarizmus mint szaktestület jó lehet, beválhat és az eddiginél eredményesebben működhet gazdasági szaktörvények letéskésítésénél, de elveszti azt a savát, borsát, és ízt, amit az amatőrpolitikusok temperamentuma, politikai felfűtöttsége és impresszionista cselekvése ad meg. Az amatőrpolitikusoknál nem a tudás a fontos, de a politikai érzék, a taktikai szimat és ez a kritérium a szaktudással együtt adja meg a politika igazi bélyegét.

2.

MINDENKI AZT IRHATJA, AMIT AKAR, — mondotta a király és elkötelezte magát a sajtószabadság elve mellett. Hivatkozott arra, hogy a francia demokrácia légköréből hozta magával elveit és így érthetővé tette álláspontját.

Kolozsvár tanácsának viharos ülésén nem engedték magyarul elmondani a királynak hódoló beszédet

Óriási botrány az alpolgármester választása körül —

KOLOZSVÁR, június 20. Óriási botrányok között történt meg ma délelőtt a kolozsvári városi tanács alakuló ülése és a polgármester megválasztása. A tanácsülést Moldovan Valér tartományi kormányzó nyitotta meg. Foglalkozott a közelmúltban lezajlott eseményekkel és a város nevében hódolatát fejezte ki II. Károly király iránt. Előzetes megállapodás szerint, az alakuló gyűlésen a magyarság képviselője is hűségnyilatkozatot tesz a király iránt a magyarság nevében. Dr. Zágoni István emelkedett szólásra. Román nyelven szólította meg a tanács tagjait, majd magyarul akarta folytatni.

Amint az első magyar szó elhangzott, a baloldalon elhelyezkedett román blokk tagjai tülsiketítő zajba kezdtek.

Moldovan: „Ne akarjunk sovénabbek lenni, mint a liberálisok”

— Meg kell állapítanom, — mondotta Moldovan — hogy még nem történt döntés abban az ügyben, hogy a városi tanács ülésein használható-e a kisebbségi nyelv. A jövőben felkészítendő kisebbségi törvény fog erre a kérdésre választ adni. Azt azonban konstátálom, hogy amikor a liberálisok voltak felszinen, azok a kisebbségi tanácsstagok, akik nem bírták a román nyelvet, beszélhettek saját nyelvükön is. Ne akarjunk sovénabbek lenni, mint a liberálisok voltak. Megadom a szót a magyarság képviselőjének.

„Éljen a király.”

Zágoni István ismét szólásra emelkedik, de fokozott mértékben tör ki a botrány. Zágoni beszél, de egy szavát sem lehet hallani. Catunianu a lármát tulharsogva kiáltja:

— Ha magyarul akar beszélni, menjen Budapestre.

Roham a magyar alpolgármesterség ellen

Ezután a polgármesterválasztás következett. Cutaneanu javasolja, hogy az állandó tanácsban és az alpolgármesterek között ne legyen kisebbségi. Az ülés egyhangulag dr. Mihail Tivadart választotta meg Kolozsvár polgármesterévé. Russu szocialista kéri ezután a tanácsot és a polgármestert, hogy a város lakosainak érdekeit tartsák szem előtt és ne csináljanak a tanácsban kisebbségi kérdést.

Erre új botrány tör ki. A baloldal a padokat veri. Sokan öklüket rázzák a magyarok és a szocialisták felé. Egy-két tanácsstag felemelkedik a padból és már-már az a hangulat, hogy a magukból kikelt emberek öle mennek. Bruder Ferenc szocialista egy perényi lecsen-

amely messze kimagaslik az eddigi sajtószabadság gyakorlati mezője felett. A királyi szó nem csak elv, nemcsak irány, de kifejeződött akarat is, amelyhez alkalmazkodni kell a politikának, mert csak a monarchia akarata és a politika alkalmazkodása együttesen biztosíthatja a fejlődő közéletet. Ezért kell, hogy mindenki átérezze úgy, ahogy a király átérezte a sajtószabadság nagyszerűségét és demokratikus értékét és ne gátolja az élet legtermészetesebb jogát: a véleménynyilvánítás szóbeli és írásbeli szabadságát.

3.

SEHOGYAN SE ILLIK IDE az előbbi sorok után a kolozsvári városi tanács mai ülésének botrányáról szóló megjegyzésünk. A király teljes sajtószabadságról beszélt és Kolozsvárott a román tanácsstagok nem engedik magyarul kifejezésre juttatni II. Károly király iránti hűséget és hódolatot és nem engedik magyarul elkiáltani ezt: Éljen II. Károly király. A kolozsvári városháza mai botránya bizonyítéka annak, hogy II. Károly király intenciói, lelke és akarata mily kemény sziklaszivizmussal találkozhatnak majd, ha a mindennapi élet és a kisebbségi élet terén akarnak érvényesülni. A régi szellem még mindig harcolja a maga szemelvényeit és rázza a gyűlölségtől megmerevedett öklöt. De nagyon kellene, de nagy érdek és de hatalmas áldás lenne az, ha a királyi lélek akarata leszerelné a szemelvények körül vagdalkozó vitéz komikusokat és kiengesztelné a gyűlölettel telített sovíniszták érzelmi világát.

Sion liberális tanácsstag és Catunianu cuzista a padokat verik és a többiekkel együtt kiáltják teljes erővel:

— Numai romaneste!

A szocialisták és magyarok pedig lehetőleg tulharsogják az ülés zavaróit és „Halljuk! Halljuk!”-kiáltással igyekeznek ellensúlyozni a baloldaliak akcióját. Catunianu szinte visító hangon kiáltja:

— Nem tűrjük azt, hogy Romániában, Erdély fővárosában magyarul beszéljenek a városházán.

A láрма fokozott erővel tör ki. A padokat verik. Az elnök szüntelenül rázza a csengőt, de nem hallatszik a csöngetés. Végre Moldovan kormányzó feláll, mire lassan csend lesz a teremben.

Zágoni tovább beszél és befejező szavaival a lármát tulharsogva ezeket mondja:

— Akármint csinálnak az urak, mi örökre használni fogjuk anyanyelvünket. Éljen a király!

A tanács tagjainak nagyrésze feláll a király életésére, csak a román blokk tagjai maradnak ülve.

Béreljen KERPEL könyvtárában.

Magyar alpolgármestert is választottak.

A kolozsvári városi tanács délutáni ülésén az alpolgármestereket választották meg. A választás eredményeként a következők lettek Kolozsvár alpolgármesterei: Tuffli Richard nemzeti parasztpárti, dr. Marton Ernő az Új Kelet szerkesztője, cionista, Bartalis Sándor szociáldemokrata és dr. János Gáspár magyarpárti.

Temesmegye tanácsának első ülése

TIMISOARA, június 20. Tegnap délelőtt 9 órakor ült össze a megyei tanács első ülése. Neagu Joanichie elnök nyitotta meg az ülést, megállapította annak határozatképességét, üdvözölte a tanácsot és hódolólag emlékezett meg Károly király trónralépéséről, akinek visszaérkezésétől az országban egy jobb korszakot remélhetünk. Köszönetét fejezi ki azoknak, akik a király visszatérését elősegítették. A tanácsosok állva éljeneztek a királyt. Utána Muth Gáspár a németek, báró Ambrózy Andor a magyarok és Slobode Kosztics a szerbek nevében jelentették be hódolatukat a király iránt. Az elnök indítványára a megye egész lakossága nevében meleg üdvözlő táviratot küldött a tanács a királyhoz. Ezután áttértek a tárgysorozat tárgyalására.

„Jöjjön Aradra, kap szép ruhát tőlem”

Aradi mulatóhely tulajdonosnőjének érdekes kalandja a temesvári Lloyd-soron.

TEMESVÁR, június 20. Tegnap este 8 órakor a Lloyd-sor előtt egy jólköztört aszszony megszólította a Lloyd-kávéház egyik alkalmazottjának csinos fiatal feleségét és előbb aziránt érdeklődött, hogy hol van a Merczy-uca. Amikor erre választ kapott, az ismeretlen nő aziránt érdeklődött a fiatalasszonytól, hogy hol lakik, van-e állása és meg van-e elégedve a jelenlegi helyzetével. A nő közölte, hogy aradi s egy nagyon csinos férfit vár autóval, majd azt is kérdezte a megszólított fiatalasszonytól, hogy nem volna-e kedve Aradra jönni, mert itt szép ruhákat kapna tőle.

A fiatalasszonynak gyanus volt a dolog, besietett férjéhez a kávéházba. Férje, aki ott pincér, értesítette a dologról Bugariu rendőrtisztviselőt, aki kiment az uccára és az aradi nőt és az autót épen odaérkező férfit a rendőrségre vitte, mert leánykereskedőknek tartotta őket. Kitént, hogy a nő egy aradi mulatóhely tulajdonosnője, Weiss Margit, a férfi pedig Hölzl Rudolf volt zongorajátékos. Weiss Margit tagadta, hogy ő ajánlatot tett volna, ő csak a Merczy-uca felől érdeklődött. Miután a feljelentő nem kívánta megbüntetésüket, mindkét aradit elbocsátották a rendőrségről.

RUDOLF SCHILDKRAUT

a német filmszínészet egyik
bűszkesége alakítja

A MÁSODIK HAZA

(Kiköt a hajó...)

című slágertfilm főszerepét

PREMIER MA A

CENTRAL-MOZGÓBAN!

2500 rendőr kereste az „erkölcs őrét”, aki közben meggyilkolt egy embert

— Egy szabadon járó newyorki őrlött rémtettel —

NEWYORK, június 20. A newyorki rendőrséget már hosszabb idő óta foglalkoztatják egy őrlött témtettei. Az őrlött a múlt hónapban szükkött meg egy elmegyógyintézetből és az a rüszmije, hogy ő a nők hivatott védelmezője a férfiak tolokodásával, szemtelenségeivel és szerelmi trükkjeivel szemben. Az erkölcs őrének nevezi magát ez az őrlött és az erkölcs őrének nevében folytatja rémtetteit. Gyilkosságait rendszeresen bejelenti levélben a rendőrségnek. Az elmúlt napokban két férfit találtak holtan Newyork környékén, mind a kettőnek a bal halántékán ment be a golyó. Mind a két

férfi társaságában a gyilkosság elkövetésekor nő is volt és a meggyilkolt férfiakat és a gyilkosságnál szerepet játszó nőket szerelmi kötelek fűzték össze. A nők elmondották a rendőrségnek, hogy szerelmi enyvelésük közben tört rájuk egy férfi és revolverrel agyonlőtte a nővel szerelmeskedő embert.

Tegnap Newyork rendőrfőnöksége 2500 rendőrről közeggel tartott razzia az erkölcs őre után. A razzia semmi eredményre sem vezetett, ellenben a razzia ideje alatt az erkölcs őre egy újabb férfi ellen követett el halálos merényletet.

A miniszter rendelete ellenére sem ad ki a város állampolgársági bizonyítvány nélkül iparendedélyt

— Kártérítési pörök fenyegetik a várost —

ARAD, június 20. A napokban jelentették, hogy a kereskedelmi miniszteriumtól elvi jelentőségű leirat érkezett Aradváros vezetéséhez, amely szerint az iparendedélyek kiadását nem kell az állampolgársági bizonyítvány felmutatásához kötni. Ma délelőtt egy hasonló szellemű leirat érkezett a miniszteriumtól Aradra. A leirat ismét egy konkrét esettel kapcsolatban figyelmezteti a várost, hogy ne utasítson el állampolgársági bizonyítvány hiánya miatt iparigazolvány iránti kérelmeket. Mindezekkel szemben

a város iparigazolvány még ma is szigorúan ragaszkodik az állampolgársági bizonyítványokhoz és naponta utasít el iparendedély iránti kérelmeket, mert az illető nem állampolgár.

Alkalmunk volt beszélni az iparigazolvány egyik vezetőjével, aki kijelentette, hogy 1929-ben megjelent egy törvény, amely kimondja, hogy iparigazolványt csak állampolgárok kaphatnak. Ezt a törvényt valószínűleg

nem ismeri a miniszterium, ha ellenkező rendeleteket ad ki.

Valószínű azonban, hogy az aradi iparigazolványt sincsenek tisztában a törvény szellemével. Mert lehetetlen az, hogy egy fontos jelentőségű törvényt épen az ipari miniszterium nem ismerne. A törvény, mint egy ismert aradi jogász mondja, úgy intézkedik, hogy

idegen állampolgárok nem kaphatnak iparendedélyt, tehát azok, akik idegen utlevéllel tartózkodnak az országban. A város ellenben elutasít olyan iparendedély iránti kérelmeket is, amikor a kérvényező Aradon született, vagy évtizedek óta Aradon él, de valami adminisztrációs hiba miatt nem kapott állampolgársági okmányt.

Ennek a bonyodalmas ügynek igen érdekes fejleményei ígérkeznek, amennyiben több iparendedélyre jogosult, akinek elutasították kérését, kártérítési pert akar indítani a város ellen azon a címen, hogy százazreket veszített el a város iparigazolványának hibájából.

SZINHÁZ IRODALOM MŰVÉSZET

Az aradi színházban nem játszhat idegentársulat

A város a színházbér-hátralék fejében lefoglalja a vendégszereplő társulatok bevételeit is — Popa Constantin kulturtanácsos nyilatkozata — Tegye lehetővé a város a jó társulatok vendégszereplését

ARAD, június 20. A nyári időszakban megkezdődnek a külföldi művészek vendéjátékai. A napokban elterjedt a híre Aradon annak, hogy Zerkovitz Béla társulatával Aradra jön és itt a színházban fog néhány napig vendégszerepeltetni. A népszerű magyar társulat azonban elkerülte Aradot és Temesvárról Nagyváradra, majd Kolozsvárra utazik vendégszerepeltetni. Sikertült megtudnunk, hogy a külföldi vendégszereplők azért nem jöhetnek Aradra, mert itt olyan terheket rónak rájuk, ami biztos csődöt jelent számukra. Ebben az ügyben ma beszélgetést folytattunk Popa Constantinnal, Aradváros kulturtanácsosával, aki a következőket jelentette ki:

— A város vezetésének határozata szerint, ha Szendrey társulata nem játszik a színházban, akkor az idegen társulatoknak napi hatezer lej bért kell fizetniük a város pénztárába. Ha azonban az aradi társulat foglalja le a színházat, akkor a színházat Szendrey adhatja bérbe a vendégszereplőknek, természetesen a város beleegyezésével. Azt előre is kijelentem minden kérvényezőnek, hogy a város nem engedélyezheti azt, hogy Szendrey bérbe adja a színházat, még pedig éppen a vendégszereplő társulatok érdekeinek megvédéséért. A színház bevételeit ugyanis a város estenként lefoglalja. Természetesen a készkiadások kivételével. Ha a színházat bérbe adja az igazgatóság, a város akkor sem tehet kivételt és akkor is lefoglalja a bevételeket a felgyülemlett adósságok fejében. Ez a helyzet és ettől a

város semmiesetre sem térhet el. Ezek szerint mi is belátjuk, hogy az aradi színházban nem érdemes idegen társulatnak vendégszerepeltetni. Amennyiben az aradi társulat nem játszik, úgy hatezer lej bérért és az effektív kiadások megtérítése fejében a színházat hajlandó bérbe adni a város.

A város álláspontja ebben a kérdésben nem helyeselhető. Az aradi közönség szívesen eltekint ugyan a Feld Matyi és Zerkovitz-féle vendégszereplőktől, de viszont szívesen megnézné Salamon Béla társulatát. Nem lehet tehát a közönséget a nivós és szórakoztató külföldi ensemble előadásaitól elűzni azért, mert Szendreynek sok az adóssága. Ezt a kérdést külön kell választani a jó külföldi társulatok vendégszereplésétől.

Az Erdélyi Helikon 100.000 lejes pályázata magyar irodalomtörténet megírására

A Helikon írói marosvécsi találkozásukon, a Kemény János báró és neje irodalmi nagydíját, amelyet az alapítók más adományozók bevonásával ezúttal 100.000 lejre emeltek fel, a mai idők szellemének megfelelő magyar irodalomtörténet megírására tűzik ki. Ennek a műnek az egész művelt magyar társadalomhoz, de elsősorban az utódállamok magyarságához kell szólnia, hogy az irodalomtörténet szeretetét és ismeretét erősítse, a jelentős magyar alkotásokat a mai nemzedékhez

közelhozza és a magyar irodalom tanulmányozásának vágyát elmélyíti. Irodalmunk fejlődését a tiszta művészi szempontok tárgyilagosságával és vonzó érdekességgel oly módon kell megrajzolni, hogy abból a magyar irodalom s a világszellem kölcsönös hatásai s a magyar zseni minden más néptől különböző sajátossága éles körvonalakban bontakozzék ki. Az esztétikai szempont vezető legyen, de emellett nagy figyelmet kell fordítani az irodalom fejlődését meghatározó eszmélet, szociális, gazdasági és politikai történelmi erőforrásokra. Jóvá kell tennie mindazokat az igazságtalanságokat, amelyek irodalom- és haladásellenes célokat révén kerültek be egyes művek vagy mozgalmak megítélésébe.

A mű terjedelme 25—30 ívnyi lehet (egy ív 16 oldal, egy oldal átlag 2000 betű) s nagyjából felében a XVIII. század végétől napjainkig terjedő új irodalmat dolgozza fel. A pályázat titkos. A pályázónak 1931. május 31-ig be kell nyújtania műve részletes tervezetét s az alábbi három fejezet teljes kidolgozását. Bevezető fejezet; Bárdy József; Ady Endre. A pályaműveket jellegű levél kíséretében gépirással kell az Erdélyi Szépművészeti Céhhez (Cluj-Kolozsvár, Románia, Str. Batiuanu 22.) eljuttatni. A pályaműveket öttagú, két erdélyi és két magyarországi íróból s az általuk választott elnökből álló bizottság bírálja meg, akiket Kemény János báró kér fel s akiknek nevét közelebbről tesszük közzé. A bizottság a legjobbnak ítélt tervezetet és fejezeteket 30.000 lejtel tünteti ki, aztán megbízást ad a teljes mű megírására. A fennmaradó hetven ezer lej csak a teljesen kész műnek adható ki. A mű első kiadásának joga a Szépművészeti Céhnek illeti. A további kiadás joga a szerzőé de mint kiadót az elsőbbség ennél is a Szépművészeti Céhnek illeti meg.

A „Csunya lány”. Nagy érdeklődés előzi meg a szombati „Csunya lány” előadását a színházi pénztárnál és előreláthatóan feltűnő fogadja a premiert. A színházi helyi jelentékeny lezárulása is hozzá járul ahhoz, hogy a közönség jobban látogassa az előadásokat. A társulat egészen készen, erős próbák után hozza ki az operettet. Jegyek a téli színház pénztárából válthatók.

Fatális tértéglő szenzációs címképpel jelent meg a „Garabonciás” legújabb száma. A kecskeszakállas antipostol. Vancsik gazda a káposztás hordóban. Emánczy Pálné mint fajtartó és sok más pompás humor aktuális teszi élvezetessé. Erdély egyetlen vívós és kedvelt vicclapját. Egyes száma csak 5 lej, egy évre 200, fél évre 100 lej. Kiadó: Aradi Cluj, Str. Saguna 8.

FILM KÖZLÖNY

A második kaza

(Kiköt a hajó)

Sajtóbejelentő a Central-mozgóban.

Ez a darab olyan élményt fog nyújtani a közönségnek, amely feleltethetőül vésődik be minden idegszálába. A film megdöbbentő realitással tükrözi vissza egy igazságtalanul meggyötört ember lelki fájdalmát. A közönség együtt érez és együtt szenved az ártatlanul elítélttel.

Egy háború előtt Amerikába kivándorolt német család feje a véletlen folytán a börtönbe kerül és minden bizonyíték-ellenére, így a törvény elítéli. Az igazi bűnös-lelkismeretfurdalásokat érez az igazságtalanul elítélt miatt és végül be is vallja bűnét. Az ártatlanul szenvedő ekkor kiszabadul, hazamegy családjához és ekkor látja, hogy a szörnyű világégésben odavesztett az ő fia is.

A színészek és a rendezés ebben a filmben a legteljesebb mértékben nyújtja. Különösen az ártatlanul elítéltet megsemmisítő Rudolf Schildkraut szívet megindító játéka ragadja magával a közönséget.

H I R E K

A herceg csontváza
és a három rabló

Furcsa bűntényeket tárgyalt a napokban a bécsi törvényszék. A tárgyalás tulajdonképpen ugyanolyan szürkén indult, mint a többi hasonló tárgyalás: három fiatal bécsi suhanc állt a bíróság előtt lopással vádolva. Apróságokat loptak, de gyakran — már ahogyan a külvárosok fiatal suhancai, a későbbi „nagy betörők” szokták pályájuk kezdetén. A bírák kérdéseire azonban furcsa válaszokat adott a három vádlott s így hamarosan kiderült, hogy mégsem egészen „közönséges” kis csirkefogó állt a Landesgericht előtt.

A három bécsi suhanc — Prapotnik, Jahoda és Lemmel — ugyanis, bár csak kistartalmu pénztárcákat, férfifelöltöket és más apróságokat loptak, de a terveik közt egy lopás is szerepelt. S ez a terv tartotta össze őket. Ez volt az ő „idealizmusuk”.

El akarták lopni a — reichstadti herceg holttestét!

Hogyan jutott eszükbe, nem derült ki — de tény, hogy tudták: Napoleon fiának holtteste nem Franciaországban van eltemetve, hanem a bécsi kapucinusok sírboltjában. S egyikük megnézte Rostand L'Aiglonjának előadását — s minden további nélkül elhitte, hogy minden francia kétségbeesetten várja, mikor fog hazatérni Napoleon fia a francia földre. Megbeszélték a dolgot és elhatározták, hogy ellopiák a reichstadti herceg holttestét. Elgondolták a tervet: hogyan fognak betörni a kriptába, hogyan rakják kocsira a szarkofágot s hogyan hajtának zsákmányukkal a francia követségre. Elképzelték a követ boldogan ragyogó arcát és a szemük előtt megviló duzzadó pénztárcát. Nemzeti hősöknek érezték magukat és remélték, hogy Franciaország nem lesz fukar nemzeti hőseivel szemben.

A terv kivételéig nem jutottak el. Még csak sósavny pénztárcát loptak és kopott felöltöket, a mikor elfogták őket a detektívek. A francia-osztrák konfliktus, a halott herceg romantikus megszoktatása és a gazdag jutalom — ábránd maradt. A valóság az a néhány heti fogház, amire szürke lopások miatt ítélte őket a Landesgericht.

— Időprognózis. Zivatarra lejlő idő várható, később némi hűsülődés valószínű.

— József Ferenc herceg második doktorátusa. Budapestről jelentik: József Ferenc dr. herceget ma doktorrá avatták a közgazdasági egyetemen. A herceg 1922-ben az államtudományi doktorátust szerezte meg.

— Öt évre szól majd a kormányzói kinevezés. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumhoz közelálló körök szerint törvénytervezet készül, amely megállapítja, hogy a jelenlegi tartományi kormányzók kinevezése öt évre szól.

— Eljegyzés. Vitéz nemes Benedicty Imre m. kir. honvédezzredes és neje, nemes Szathmáry Erzsébet, tudatják, hogy Judit leányukat eljegyezte hídsnémeti Ferdinandy Gejza okl. gépészmérnök, néhai Ferdinandy Gejza dr. honvédelmi államtitkár, egyetemi cz. ny. r. tanár és neje, komoróczy és szentandrászi Benicsik Izabella fia.

— Az aradi pékmesterek kívánsága. Az aradi pékmesterek költsége ma ismét megjelent dr. Velcsov Géza alpolgármesternél és bemutatta a pontos kimutatást arról, hogy a jelenlegi kenyér-maximális árakra ráfizetnek. Dr. Velcsov alpolgármester kijelentette, hogy július elsején tartandó maximáló ülésen döntenek a pékek kívánsága fölött.

— Agyontaposták a lovak. Budapestről jelentik: Gonda László 66 éves sáti fuvaros kocsin ment hazafelé. Közben lovai egy teherautótól megbokrosodtak, a fuvaros a lovak közé esett, amelyek annyira összerugdosták, hogy meghalt.

— Elitelték egy sikkasztó párisi bankárt. Párisból jelentik: A bíróság két évi fogházra ítélte Maixandlau bankárt, a Banque Europe megalapítóját, aki a rábizott pénzekből önmagának sikkasztott.

Több mint négyezer szavazat érkezett eddig az Aradi Közlöny strandszépségversenyére

ARAD, június 20. Az Aradi Közlöny strandszépségversenyére eddig pontosan 3695 érvényes szavazat érkezett be. Azokkal a szavazatokkal, melyek a kimutatásban nem szerepelnek, mert egy-egy hölgnél nem érik el a 30-at, az urnákba 4000-nél több szavazatot dobáltak. Alig két hete folyik a szavazás és ez a tekintélyes szám mindennél ékeesebb bizonyítéka annak, hogy szépségversenyünk milyen hatalmas érdeklődést keltett. Nehány nap múlva Arad másik két strandján is megindul a szavazás és akkor még fokozottabb hévvel zajlik majd a versengés Arad szépei között a strand- királynői és udvarhölgyi címért és a vele járó értékes díjakért. Naponta változnak a helyezések a szavazás jelenlegi állását feltüntető kimutatásunkban aszerint, amint több, vagy kevesebb szavazat érkezik egy-egy versenyző hölgyre. Több irányból az a kérelem érkezett hozzánk, hogy azoknak a neveit is közöljük, akikre 30-nál kevesebb szavazat esett. Ezt a kérést, lehetetlen teljesíteni, mert százával vannak ilyen nevek és terjedelmünk nem engedi meg, hogy valamennyit közöljünk. A ma érkezett szavazatok összeszámlálása után a verseny állása a következő:

Vigh Ibolyka	391
Aszlán Baha	357
Vajda Manci	305
Kornis Margit	271
Joanovics Györgyi	243
Barbura Iris	219
Kelemen Irma	189
Uglesity Olga	182
Szabó Olga	182
Scharfstein Manci	181
Kluger Duli	180
Bock Hermanné	152
Sándor Manci	143
Löcs Muci	134
Szömörkényi Magda	130
Halmos Böske	96
Vértes Cella	91
Suciu Jánosné	91
Nádasi Erzsébet	87
Anerkan Lucy	72
Scharfstein Emma	34

A vastagabb betűvel nyomott nevek tulajdonosai közül azok, akik eddig még nem jelentkeztek, fáradjanak el kiadójavatalunkba, hogy a fényképtábló részére szükséges felvétel ügyében tájékoztatassuk az illetőt.

— Krishnamurti filozófiájának ismertetése a teozófiai társulatban. Igen élvezetes és érdekes estélyben volt azoknak részük, akik meghallgatták Glücklich Arthur vegyész-mérnök előadását, a melyben Krishnamurti filozófiáját ismertetette. Az előadó hosszabb időt töltött Indiában Krishnamurti környezetében. Glücklich vegyész-mérnök előadásában rámutatott arra, hogy egy életnek vagyunk részesei. Egyek vagyunk mindenkivel, nincs te, nincs én, mert mindenki ugyanazon életnek a részese, ha mindjárt a fejlődés különböző fokán állunk is. Aki ezt megérti, az különbség nélkül fog mindenkit szeretni. Előadása végén a megértő közönség lelkes tapsal honorálta Glücklich mérnök előadását.

— Elfogták Budapesten egy pengőhamisítót. Budapestről jelentik: A rendőrség a Csallóközútcában letartóztatott egy Tomisz Dragon nevű újvidéki napszámost, akinek a lakásán modern pénzhamisító felszerelést találtak és egy csomó hamis pengős ércpénzt. Bevallotta, hogy hónapok óta foglalkozik pénzhamisítással.

KIS KOMÉDIA
szombat esti előadása szenzáció
a FEHÉR KERESZT télikertjében

— Egy párisi nő agyonlőtte volt barátját. Párisból jelentik: Georgette Hodot párisi nő ma revolverrel agyonlőtte Eschisky Izsák gyémántkereskedőt. A kereskedő barátja volt a nőnek, akivel nemrég szakított. Huszezer frank végkielégítést adott volt szeretőjének, aki azonban keveselte ezt és kétszázszázet követelt. Miután a férfi ezt határozottan elutasította, dihében három lövéssel megölte.

— Talált tárgyak. Az aradi központi államrendőrség közli, hogy igazolt tulajdonosai a következő tárgyakat vehetik át a Kossuth-uccai helyiségben: Egy csomag, amelyben egy parasztszuba, egy nadrág, egy kalap és egy pár bocskor van. Egy gyapjutarisznya, amelyben egy törülköző van. Egy barna mellény. Két bárány. Egy számár. Egy pénztárca, amelyben 14 lej van. Egy pénztárca, amelyben kilenc különböző irás van. Egy üres pénztárca. Egy malac. Hét tehén. Egy barna női bunda. Egy női pénztárca, amelyben 25 lej van, két zsebkendő, a népesedési hivatal bizonyítványa és egy kerékpárigazolvány Nagy Juliana névre, Calea Rozeler 18 címre. Egy pár barna női cérnafejtű, amelyet a Kulturpalotában találtak. A rendőrség kéri a Muntean György barzavai lakos nevére kiállított rokkantigazolvány esetleges megtalálóját, hogy azt adja át a központi rendőrségnek.

— A régi magyar újságírógárda egyik katonája kidőlt. Budapestről jelentik: A régi magyar újságírók egyik legerősebb tehetsége halt meg az újpesti szeretetházban. Brankovics György újságíró 87 éves korában hunyta le szemét. Évtizedeken át volt a Budapest című napilapnak szerkesztője.

— Fürdőbérletjegyeket ad ki a vasút. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága egyes centrumokhoz közelfekvő fürdők népszerűsítése céljából olcsó bérletjegyeket bocsátott ki egyes személyek és csoportutazások részére. A bérletjegyek, amelyek csak 10 napra érvényesek, az állomások pénztáránál szerezhetők be. A bérletek árai a következők: Aradtól—Lippára 464 lej, Brád—Alváca 236 lej, Cetatea Alba—Bugaz 256 lej, Kolozsvár—Kolozssósfürdő 256 lej, Kolozsvár—Kolozsalagut 306 lej, Konstanca—Mamala 128 lej, Konstanca—Agigea 128 lej, Konstanca—Eforia 215 lej, Konstanca—Carmen Silva 256 lej, Lugos—Buziás 384 lej, 10 napos személyre, vagy csoportra szóló kedvezményes bérleteket ad ki a vasút: Csikszereda—Tusnád és Halta Jerbed, Nagyvárad—Félix—Biharpüspöki, Szászrégen—Idecsfürdő, Sepsiszentgyörgy—Tusnád—Málnás, Máramarossziget—Rónaszék—Sugatag, Nagyszeben—Vizakna, Segesvár—Alsószentmária megálló, Marosvásárhely—Szentgyörgyfürdő, Temesvár—Buziás—Mercifalva állomások között.

— Felnyársalta az ugrómerce léce. A biharmegyei Sarkadon Hire Lajos 12 éves elemiskolás fiú több társával az iskola udvarán tornászott. Tornázás közben átakart ugrani egy ugrómercére. A léce azonban leütötte, az eltört és hegye felnyársalta a gyermeket, aki sérülésébe belehalt.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1930. július 1-től számítjuk.

POLOSKA, SVÁB, BOLHA RÉME

POLICIA

Egy városi gépüzemi ellenőr feljelentette a városnál Arad helyettes polgármesterét

Feljelentés-záporral ostromolják meg a polgármesteri hivatalt — Éles és elkeseredett személyi harcok a városi gépüzemknél — Nyilatkozik Lutai Cornel dr. és Velcsov Géza dr.

„A bűnös bűnhődni fog“

ARAD, június 20. Kezdődött ez a történet körülbelül másfél esztendővel ezelőtt, amikor Mosorca Bojdar aradi gépüzemi főosztályos megindította a feljelentés-sorozatot tisztviselői társai ellen. Azóta felforgatott hangyabolyhoz hasonlítanak az aradi gépüzemek, hol névtelen, hol névvel ellátott feljelentések futnak be az aradi városháza polgármesteri hivatalához, körülbelül tíz vizsgálat folyt le a gépüzemknél és most a vaskos aktacsomag Lutai Cornel dr. polgármester íróasztalának fiókjában fekszik, várva a döntést, amelynek hivatása lesz véglegesen rendet teremteni az aradi gépüzemek hivatalnokai között.

Rejtélyes névtelen feljelentések érkeznek.

Amikor Lutai Cornel dr. polgármester elfoglalta pozícióját a város élén, sorban érkeztek be névtelen feljelentések, amelyek különböző visszaélésekkel vádolták a gépüzemek egyes főosztályosait. Hol Jac Jenő gépüzemi igazgató-helytest, hol Bozgan pénztárost, vagy más magasabb rangú tisztviselőt vádolták ezek a feljelentések súlyos visszaélésekkel és kérték ellenük a fegyelmi eljárás megindítását. Lutai dr. a feljelentések alapján rajtaütésszerű kiszállásokat tartott a gépüzemknél, azonban hamarosan meggyőződött a feljelentések alaptalanságáról. Sokáig rejtély volt a névtelen feljelentő személye mindaddig, míg egy véletlen epizód ki nem pattantotta, hogy a feljelentések Mosorca Bojdar gépüzemi ellenőr művei. Egy ilyen kiszállás alkalmával ugyanis Lutai dr. polgármester az akták között keresgélte bizonyos iratokat, mire Mosorca — anélkül, hogy kérték volna erre — előkereste a kívánt aktákat és oly buzgalommal tevékenykedett az ügyben, hogy bizonyosra vehető volt, hogy a névtelen feljelentések, amelyekben

saját magát kéri koronatanuként kihallgatni,

tőle erednek. És a főosztályos alig tagadta ezt, sőt azonnal névvel aláírt feljelentésekkel árasztotta el a polgármesteri hivatalt és az aradi ügyészséget. Beigazolni azonban semmitsem tudott.

A legutóbbi vizsgálat.

Pár héttel ezelőtt a gépüzemi ellenőr újabb feljelentéssel fordult a városhoz. Az egyik főosztályos, aki ellen a legtöbb vádat kovácsolta, azzal vádolta, hogy 9000 lej telt fel egy hivatalos bucuresti-i ut költségeire akkor, amikor el sem utazott, azonkívül külön munkáért havi 2000 lej pauszát vett fel az üzemeitől, teljesen jogtalanul. Több tisztviselőt viszont azzal vádolt, hogy jogtalanul túlóra-díjakat vettek fel és más hivatali szabálytalanságokban is bűnösök.

A feljelentésre a város interimár-bizottsága Velcsov Géza dr. helyettes elnököt bízta meg a vizsgálat levezetésével. Velcsov dr. Dunca Károly városi főszámvevő és báró Exterde Kálmán számvevő kíséretében ki is szállt és lefolytatta az előzetes vizsgálatot, amely azonban nem hozott bizonyítékot a feljelentett tisztviselők bűnösségére vonatkozólag. Csupán egyetlen érdekes momentum merült fel az egész vizsgálat folyamán: az egyik feljelentett tisztviselő bucuresti-i útjára vonatkozó elszámolások — amelyek a feljelentett hivatalnok egyik bizonyítékát képviselték — nyomtalanul elűntek.

És látszott az iratokból, hogy valaki az odaragasztott mellékleteket lelépte onnan. A vizsgálat befejeződött és konkrét eredménye egyetlenegy volt: megállapítást nyert, miszerint a városi gépüzemknél alapos átszervezésre van szükség, ha a város vezetősége alapos betekintést akar nyerni az összes ügyekbe, mert a régi, mondhatni kaotikus rendszer mellett ez lehetetlenségnek bizonyult.

A feljelentőből vádlott lesz

Egyszerre azután megfordult a kocka. A zaklatott tisztviselők egymásután feljelentették Mosorcát, akit szintén különböző visszaélésekkel vádoltak. Többek között azzal, hogy két éven át jogtalanul kapott ingyenes lakást, fűtést és világítást, azzal, hogy ez hivatali elődjének is járt. A feljelentés többi pontjai szerint az ellenőr egész hivatali munkáját alantaisaival végezteti, míg ő maga egész nap a régi iratokat kutatja, alapot keresve újabb feljelentésekre. A harmadik pont szerint az ellenőr nem alkalmazkodott a Lutai dr. által előírt új rendhez és a régi alapon vezeti továbbra is hivatalát, a polgármesteri tilalom ellenére. Vádolják Mosorcát még azzal is, hogy a költségvetés tárgyalása idején felbújtotta kollegáit, hogy felebbezzék meg a költségvetést.

Az interimár-bizottság újból Velcsov Géza dr.-t bízta meg a vizsgálat levezetésével és a helyettes-elnök Dunca Károly főszámvevő, báró Exterde Kálmán számvevő és Chera polgármesteri titkár jelenlétében le is folytatta a kihallgatásokat, amelyeknek folyamán a felsorolt vádak nagyrésze beigazolást is nyert.

Mosorca feljeleníti Arad helyettes polgármesterét is.

És ekkor történt az ügyben a legújabb meglepetés, amely már a városvezetőségi köröket is megdöbbenett. Mosorca Bojdar

ugyanis

feljelentést adott be az interimár-bizottsághoz Velcsov Géza dr. ellen, akit azzal vádolt, hogy nem vezette le a vizsgálatot objektív módon, elfogult volt az ő terhére, magyarul hallgatta ki és nem az állam nyelvén és végül nem vette be a jegyzőkönyvbe mindazt, amit ő vallott.

Minderre hivatkozva, kérte az interimár-bizottságot, rendeljen el új vizsgálatot és bízson meg valaki mást annak levezetésével. A város vezetősége egyhangúlag utasította el a kérést, amelynek teljesítése bizalmatlanságot jelentett volna azzal a férfival szemben, aki a magyarság képviselőjeként mindenkor odaadón szolgált Aradváros érdekeit.

Az így most teljes egészében Lutai Cornel dr. polgármester fiókjában fekszik és az interimár-bizottság legközelebbi ülésén tárgyalja le a gépüzemi kérdés egész komplexumát.

Nyilatkozik a polgármester és megvádolt Velcsov dr. is.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste az ügyben Lutai Cornel dr.-t, aki egyelőre csak ennyit mondott:

— Még nem tanulmányoztam kellőképpen az egész aktacsomót és ezért részleteket nem mondhatok. Annnyit azonban máris megállapítottam, hogy

a gépüzemknél történtek hanyagságok, amelyekért a bűnös büntetésben fog részesülni. Ki, vagy kik, az egyelőre nem fontos.

Az ügyben különben az interimár-bizottság fog legközelebb dönteni.

Velcsov Géza dr. a következőket jelentette ki:

— Nagyon furcsának találtam Mosorca beadványát, amelyben elfogultsággal vádol. Különös gonddal vigyáztam a vizsgálat folyamán arra, hogy ne lehessen panasz. Nem igaz, hogy nem vettem jegyzőkönyvbe a teljes vallomást. Mosorca maga diktálta egy gépirókisasszonynak vallomását, amelyet még gondosan átnézett, kijavított és csak azután írt alá. Ugyanigy volt a tanukkal is. Ezért annál nagyobb meglepetés volt az ellenőr vádjai, amelyre nézve nem tartom szükségesnek védekezni.

Eddig a két nyilatkozat. Nem érdekel ebben a pillanatban, kinek van igaza, vagy kinek nincs. Itt a vizsgálat adatai beszélnek. Egy azonban feltétlenül fontos: meg kell szüntetni ezt az állapotot az aradi gépüzemknél, mert egy ilyen fontos, közszolgáltatási vállalatnál ez a belső háborúság az ügyek sima menetét akadályozza meg. Egy sokmillió városi vállalatnál a városnak más gondja kell, hogy legyen, mint folyton belső egyenetlenségeket vizsgálni. Még egyet! A város polgárai nemzetiségre való tekintet nélkül becsülik és tisztelik Velcsov Géza dr.-t, aki a Magyar Párt reprezentánsaként foglalja el a helyettes-polgármesteri hivatalt. Büntetlenül megvádolni ezt a közbecsülésben álló férfit nem szabad és nem lehet.

Ismerjük Lutai dr.-t olyan erélyesnek és igazságosnak, hogy a gépüzemknél uralkodó állapotoknak hamarosan véget fog vetni és helyreállítja a nyugalmat ennél a fontos városi intézménynél, megszüntetve az alaptalan vádaskodásokat. Ezért bizalommal várjuk az elnöki intézkedéseket.

Marosi Rudolf.

Felbőszítette a kiontott vér

A karádi urnapi mulatságon vérengző cigánylegény

KAPOSVÁR, június 20. A karádi ifjuság tegnap este tartotta meg szokásos táncmulatságát és a mulatságon nagy közönség vett részt, mely éjjelig zavartalanul folyt le. Ekkor egy Kuthy Dezső nevű cigánylegény kötekedni kezdett és amikor a rendőrség ki akarta vezetni, kést rántott és hasbaszúrta az ajtónál álló Keller Józsefet, aki azonnal meghalt. A kiömlő vér teljesen felbőszítette Kuthy Dezsőt és öröklően kezdett vagdalkozni és Keszi Jánost hét helyen, Buck József kovácsmestert három helyen és Német Mihály bognármestert két helyen megszúrta. A táncmulatság közönsége pánikszerűen menekült, de eltűnt a szurkáló cigány is. Buck Józsefet életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba. A csendőrség egész éjszaka nyomozott a cigány után, a hajnali órákban sikerült Kuthy Dezsőt megtalálnia. A gyilkos cigánylegény nyugodtan aludt a cimbalmos putrijának padlásán.

Az aradi mozíkok mai műsora

5, 7 és negyed 10 órakor:

CENTRAL: Premier! A MÁSODIK HAZA (Kiköt a hajó...) Főszerepben: Rudolf Schildkraut, az Amerikába elszármazott nagy nevű német filmszínész.

SELECT: Premier! A STAMBULI FEGYENC. Lenyűgöző dráma Betty Amann és Heinrich George-zsal a főszerepekben.

ELITE: Utóljára. SZERELEMÜLDÖZÉS. Nagyszerű amerikai vígjáték. Főszerepekben: George Bancroft és Chester Conklin.

GRADISTE: Új műsor. SIVATAG ÁRVÁJA. Főszereplők: Bánky Vilma és Ronald Colman.

— Vasárnap megismétlődik az Urnapi körmenet. Vasárnap a város régi fogadalma szerint megismétlődik az Urnapi körmenet. A szertartás ezen a napon is d. e. 9 órakor ünnepi misét el kezdődik, amikor ennek vége lesz, indul meg a körmenet. Ezúttal a Bul. Regina Maria felé. Ottárok lesznek az Aradmegyei Takarékpénztár kapujában, a Löcs-házban, a Verbos-butorület bejáratánál és a sátorban. Mivel a vasárnap munkaszüneti nap, a körmenetet remélhetőleg nem fogja megzavarni semmiféle, a csütörtökihez hasonló vásári zaj.

— Az olaszok kiemelték az elsütyesztett német tengeralattjárókat. Rómából jelentik: A tengerészeti minisztérium rendeletet adott ki, hogy a tengerből emeljék ki azokat a német tengeralattjárókat, amelveket a háboru alatt a legénység sülyesztett el. Eddig már sikerült 25 tengeralattjáró fekvését meghatározni.

— Megmentették az életnek az öngyilkos gyoroki fiatalembert. Megírtuk, hogy Merschenbach Lajos gyoroki fiatalember május 12-én öngyilkossági szándékkal kétszer magára lőtt és veszélyes sebeket ejtett magán. Több, mint egy hétig önkívületi állapotban feküdt a lippai kórházban, de a gondos és lelkiismeretes orvosi segítség megmentette az életnek, a napokban már el is hagyta a kórházat.

— Újabb letartóztatások a magyar lóárpánama ügyében. Budapestről jelentik: A mai nap folyamán letartóztatták Duray Gyulát és Kelemen Aurélt, a Duray és Kelemen terménykereskedő cég főnökeit. Az a gyanu merült fel ellenük, hogy a szállítai ellenőrzésével megbízott gazdasági tisztnek anyagi előnyököt nyújtottak.

— Sportkirándulás Belgrádba. A nagyszentmihályi „Soimii Romaniei” tornacsoport krándulást rendez a Belgrádban június 27–30-ig megartandó „Sokol” tornaversenyre. A kiránduláson résztvehet minden amatőr sportbarát utlevél és vízum nélkül, ha június hó 22-ig igazolványaival jelentkezik Kovincle Uros gör. keleti szerb eszperénél vagy Radovan Milivoj fatereskedőnél. Indulás Temesvárról június 27-én reggel 7.30-kor. Költségek: Temesvárról 700 lej, amely összegben benyújtatik az oda-visszatázas költsége III. oszt.) és Belgrádban szabad bemenet az ünnepek minden programponthoz. Az ételmezés és lakás költségei az utast illetik. Felvilágosítást a fenti címeken szívesen adnak.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleményei. Értesítjük az összes vasúti utazási arképes igazolvánnyal rendelkező vasúti nyugdíjasokat, hogy a 496. sz. hivatalos lap 83798. körrendelete értelmében, a családfőnek hat szabadjegy és hat 75 százalékos regie-jegy jár évente, a családtagoknak három szabadjegy és három 75 százalékos regie-jegy jár évente. — Az állami nyugdíjasok részére a korábbi rendelkezések mérvadóak. A CFR, munkáspénztára által fizetett összes nyugdíjasoknak az illetékeztetési palotában lesznek fizetve a júniusi nyugdíjak. A CFR, és MÁV, nyugdíjasok jönnek először sorra, ezeket követi a volt ACSEV, nyugdíjasok ABC sorrendben. A kifizetés dátumát a vasárnapi lapokban hirdetjük meg. — Egyben tudatjuk a tagokkal, hogy a portasszobában Jeney ellenőrünk és Kovács pénztárnokunknál a hátralékos tagdíjakat kérjük befizetni. Az elköszög.

— M. U. Dr. Brüll Sándor, az I. prágai belgyógyászati klinika orvosa, Karlsbadban Markt I. alatt a „Piccadilly” házban rendel. (Tel. 2321.)

— Beiratások az ujaradi német gimnáziumban. Az aradul-noui (ujaradi) német tannyelvű gimnáziumba a beiratások folyó hó 23-tól 28-ig bezárólag naponként 9–12 óráig az intézet igazgatósági irodájában eszközölhetnek. Az első osztályba jelentkező tanulók a beiratáshoz hozzák magukkal: 1. elemi iskolai IV. oszt. szóló bizonyítványt, 2. anyakönyvi kivonatot, 3. nyilatkoztatási bizonyítványt, 4. állampolgársági bizonyítványt. Az igazgatóság.

— Csak a papucs olyan kényelmes, mint a gummitalpu „Dorco” vászoncipő, amely forró napokon a legkellencebb viselet. Ügyeljünk a védjegyre!

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy a magasfeszültségű légvezeték javítása miatt f. évi június hó 22-én, vasárnap az áramszolgáltatás reggel 6 órától délelőtt 11 óráig szünetelni fog: a Maros folyó, Calea Saguna, Str. V. Stroiescu, Str. Eurescu, Str. Baritiu, Piata Avram Iancu és Calea Banatului közötti részben.

Agyonkaszaboltak egy utonállót Székudvaron

ARAD, június 20. Az aradmegyei Székudvar községnek ismét véres szenzációja van. Unc János rovottmultu székudvari lakos az országuton lesbe állt, amikor Theorián Péter gazdálkodó és két fia az esti órákban hazakerkeztek a mezőgazdasági munkából. Unc egy bokorból kétszer a kocsin ülő Theorin Péterre lőtt. A golyók a lovakat találták el. Theorián erre leugrott a kocsiról és két fiával együtt kapával és kaszával agyonvagdalták Unc Jánost, majd önként jelentkeztek a csendőrségnek.

gen, ahol előzetes letartóztatásba helyezték őket. Székudvaron nagy részvét nyilvánul meg a Theorian-család iránt, mert Unc János rengeteg visszaélést követett el a faluban. Az elmúlt évben belőtt Theorianek lakására és tulajdonképpen itt kezdődött meg az ellenségeskedés Unc és a Theorian-család között. Az esetről a székudvari csendőrség jelentést tett az aradi ügyészségnek, ahol elrendelték Unc János holttestének felboncolását. A boncolást holnap éjjel meg Mandru Miklós ügyész és Ionescu törvényszéki orvos

Két aradi fiatalember és a Brudermann-féle ékszerablás

Az aradi rendőrség ma letartóztatta a Budapesten szabadlábba vezett Orosz Jánost

ARAD, június 20. Az Aradi Közlöny megírta, hogy ismeretlen tettesek feltörték Brudermann Jakab Aulich Lajos-uccai lakását és 150.000 lejt meghaladó értékű ékszert loptak el onnan. A betörés még április 11-én este hat és egy negyed kilenc óra között történt, amikor Brudermann feleségével a templomban volt. A rendőrség Brudermann feljelentése nyomán széleskörű nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére, azonban ez a legszorgalmasabb nyomozás után sem sikerült.

Az elmúlt héten a budapesti rendőrség névtelen levelet kapott, amelyben közlik a rendőrséggel, hogy a jelenleg Budapesten tartózkodó Susan Cornel és Orosz János nevű, aradi illetőségű fiatalemberek lelkiismeretét egy Aradon elkövetett nagyszabású ékszerablás terheli.

A budapesti rendőrség le is tartóztatta a két aradi fiatalembert, lakásukon nyomban házkutatást tartottak és ott tényleg nagyobb értékű ékszert és betörőszerszámokat találtak.

A két fiatalembert a magyar rendőrség kihallgatta. Orosz János elmondta, hogy barátja — Susan Cornel — tudomása szerint az ékszereket édes anyjától örökölte. A betörőszerszámokról azt a felvilágosítást adta a budapesti rendőrségnek, hogy barátja „szenvetelyes betörőszerszám gyűjtő”. Susan Cornel hasonlóképpen vallott. A budapesti rendőrség Orosz szerepét tisztázva látta és őt szabadon bocsátotta, Susan Cornelt pedig fogva tartják, amíg az ékszerek származása teljesen ki nem derül.

A budapesti rendőrség átiratban kérte az aradi rendőrséget, hogy járjon el és állapítsa

Egy berlini szinigazgató kiábrándító élményei Doornban: Vilmos excsászárnál

BERLIN, június 20. (Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Az egyik berlini színház arisztokrata származású és monarchista érzelmű igazgatója néhány hét előtt meghívást kapott II. Vilmos excsászár titkárságától, hogy feleségével együtt látogassa meg az excsászárt doorni kastélyában. A szinigazgató mélyen meghatótta a nagy megtiszteltetés, nyomban vonatra ült és feleségével együtt Doornba utazott. Amikor kiszállt a vonatból, már várta a császári automobil és egyúttal az első meglepetés. A sofőr átnyújtotta neki a gépen írt programot, amely szösz szerint a következőképpen íestett:

„Megérkezés a doorni kastélyba 1 óra 15. Időzés a szobákban 1 óra 30-ig. Audiencia Öfelsége Hermina császárnőnél 1 óra 30-tól 1 óra 40-ig. A megboldogult Augusztia Viktória császárnő halottas szobájának megtekintése 1 óra 40-től 1 óra 50-ig. Időzés a szobákban 1 óra 50-től 2 óra 30-ig. Dejeuner 2 óra 30-tól 3 óráig. Audiencia Öfelségénél, a császárnál 3 óráról 3 óra 10-ig. Időzés a szobákban 3 óra 10-től 3 óra 20-ig. Elutazás 3 óra 50-kor”.

Szóval a szinigazgató és felesége azért utaztak Németországból Hollandiába, hogy 10 percig beszélhessenek a császárral, aki őket meghívta.

Dejeuner után sor került a császári audienciára. Az udvarmester hangosan bejelentette a berlini vendégeket:

meg, valóban örökölte-e Susan Cornel az ékszereket. A magyar rendőrség átirata tartalmazta a Susan Cornel lakásán talált ékszerek jegyzékét és ez darabról-darabra meg egyezett azokkal az ékszerekkel, amelyeket Brudermann Jakaból április 11-én este 7 és negyed 9 óra között ismeretlen tettesek loptak el. Az aradi rendőrség előtt így teljesen tisztázódott a Susan Cornelnál talált ékszerek eredete és megiettek a szükséges lépéseket, hogy az ékszerlovaj betörő Susan Cornelt a magyar hatóságok adják ki Romániának.

Orosz János idközben visszalött Aradra. Több aradi és magyarországi napilap beszámolt Orosz János és Susan Cornel budapesti elfogatásáról. Brudermannnak, amint a letartóztatásról szóló híreket olvasta, átvillant agyán, hogy Orosz János a lakásán járt a betörés előtt néhány héttel valamilyen ürüggyel kapcsolatban. Brudermann azonnal megjelent az aradi rendőrségen és elmondotta, hogy véleménye szerint nem lehetetlen, hogy Orosz János is részese a betörésnek, mert neki gyanusnak tűnik az a körülmény, hogy Orosz János, akit ő régebben ismer, sohasem járt a lakásán, csak egyetlen egyszer a betörés előtt néhány héttel. Az aradi rendőrség Brudermann újabb feljelentése alapján nyomban letartóztatta a Budapestről hazaérkezett Orosz Jánost, aki a rendőrségen megismételte Budapesten tett valomását és ártatlanságát hangoztatta.

Mivel az aradi rendőrség Orosz János szerepét nem látja teljesen tisztázva, előzetes letartóztatásba helyezte, amíg Susan Cornelt a magyar hatóságok kiadják Romániának és ő nem tesz döntő vallomást Orosz János személyét illetően.

— Felség! Kedves vendégeink! Öfelsége azonban nem is vett tudomást vendégeiről, hanem az ablakhoz fordulva, idegesen dobolt az ablaküvegen. Valószínűleg intím párbeszédet folytatott egyetlen előjárójával, az Istennel.

Nyolc kínos perc elmúltával az udvarmester ugra megszólalt:

— Felség! Kedves vendégeink már itt vannak a szobában!

Erre Vilmos excsászár hirtelen megfordult és szösz szerint a következőket mondta:

— Jól van! Tehát Ön az a színház-jancsi Berlinből. No igen. Van itt egy pompás darab. Éppen Magának való. Ezt színre kell hoznia! Biztos siker! Wildenbruchtól! Remek! Pompás hadgyakorlati történet. Egy altiszt bemászik a kastély szakácsnőjéhez. Nagy szerelem. Elő kell adni! Itt a kézirat!

Evvel vége volt az audienciának, a szinigazgató és felesége kiábrándultan tértek vissza Berlinbe és a „remek” darab természetesen nem fog színre kerülni.

— 158.000 csehkoronát raboltak egy morva postahivataltól. Máhrischostauból jelentik: A neutitscheni postahivatalban mára virradó éjszakára áttörték a postahivatal falát, behatoltak a pénztárszobába és a pánceszekrényből 158 ezer csehkورونا értékű bankjegyet vittek magukkal. Ugyátszik, hogy a betörők igen gyorsan végezték munkájukat, mert sletségükben egy köteg 1000 koronás bankjegyet a szekrényben felejtettek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Több mint 45 millió lej tiszta nyereséget mutat ki az aradi Astra-gyár

— Közel 300 milliót hajtott be az Astra a CFR-től —

ARAD, június 20. A romániai nehézipari vállalatok között első helyet foglal el az Astra Első Román Vaggon és Motorgyár részvénytársaság. A vállalat most megjelent 1929. évi mérlege igazolja, hogy a dekonjunktúra alatt is megtartotta a fejlődésnek azt a tempóját, a mellyel kevés romániai iparvállalat dícselkedhet. 420 millió lej részvénytőke és 18.542.783 lej tartalékalap mellett a vállalat

45.807.600 lej tiszta nyereséget mutat ki. Az államvasutak vezérigazgatósága az elmúlt évben közel 300 milliót fizetett ki az Astrának, ami által a CFR. az 1928. évben fennálló 616 millió 944.605 lej adósságát 324 millió 653.382 lejre csökkentette. Az államvasutak által kifizetett összeget az Astra hitelezőinek kifizetésére használta fel. Az investíciónál cca 9

millió lejes emelkedés állapítható meg az 1928. évvel szemben.

A hatalmas értékű aradi vaggongyár, mozdonygyár, hordógyár és fémáru-gyár összesen 292.610.837 lej értékben szerepelnek a mérlegben. Az Astra érdekkörébe tartozó Romloc, Vulcan-vállalatok részvénytársaságai, továbbá az Industria Aeronautica Romana S. A. nál levő érdekeltségei 227.467.574 lej értékkel szerepelnek. Az aktívák mérlegszerinti összege az 1929. év végén 1 milliárd 78 millió 837.682 lejt tesz ki. Az Astra konszern, amely nemcsak a CFR-nek, hanem az államnak is egyik főszállítója, nemrégén kapott jelentős megrendelést az országúti vashidak, továbbá a constantai gabonarakarok részére szükséges szárítógépek szállítására.

DEMETROVICS jugoszláv kereskedelemügyi miniszter a dunai gabonakartell megalapítását sürgeti

Jugoszlávia kontingansszerződéseket akar kötni. A tengeri árát akarja feljavítani a miniszter. Végzet kell vetni a gabonaárromlásnak a dunai medencében.

BELGRÁD, június 20. Demetrovics kereskedelmi miniszter a Jugoszláv Mezőgazdasági Termékek Kiviteli Részvénytársaságában beszédet tartott, amelyben mindenképp utalt a válságos helyzetre, amelybe a mezőgazdaság jelenleg került, mely a kormány figyelmét utóbbi időben teljes mértékben feleltette. Érthető tehát az a törekvése, hogy a kivitel útját megtalálja. Első lépés ehhez a kivitel szervezése. A miniszter ezután a következőképpen folytatta:

„E társaság megalakítására nézve egy nagy impulzust adott az, hogy múlt évben bizonyos külföldi, különösen magyarországi szakkörök felvetették a dunai kartell megalapításának eszméjét. A mi exportőrjeink örömmel üdvözölték ezen eszmét és tudommal és beleegyezéssel érintkezésbe léptek e körökkel, hogy megállapítsák, milyen alapon és miként volna ez keresztülvihető. Összintén szólva, abban az időben nem voltam híve egy ilyen dunai kartell alapításának. A terv ugyanis az lett volna, hogy a kartell Magyarországot, Romániát és Jugoszlávia között alakítsák meg. Attól féltem, hogyha szervezetlenül lépünk be a kartellba, úgy ott igen alárendelt szerepet fogunk játszani és csak játékszer leszünk az idegen kezekben. Ez azonban megadta a lökést arra, hogy a helyzetet megvizsgáljuk s arra a meggyőződésre jutottunk, hogy először saját magunkat, a belföldet kell megszervezni, csak azután léphetünk be valamely kombinációba. Ily módon biztosabban megóvhatjuk exportőrjeink érdekeit. Most azután már eljött annak az ideje is, hogy gondolhatunk egy további arrangement-ra.”

A miniszter ezután áttért a folytatandó kereskedelmi politika jellemzésére is. Eddig — ugymond — liberális, klasszikus politikát folytattunk, a legnagyobb kedvezmény elvének alapján. Nem vettünk példát az Osztrák-Magyar Monarchia területén keletkezett többi államoktól, melyek óvatatosan építették ki gazdasági önállóságukat, oly eszközökkel, mint tilalmak, korlátozások stb. Mi ezen eszközökkel eddig nem éltünk, hanem úgy viselkedtünk, mintha elsőrendű, standard árunk volna. Gazdasági politikánk oda fog irányulni, hogy megtartsuk piacainkat a szomszéd államokban. E célból kontingens-szerződéseket fogunk kötni ez államokkal, hogy tisztában legyünk azzal, hogy mennyi búzát, kukoricát vagyunk képesek az államokba exportálni. Hogy ezt elérhessük, biztosítani kellett mindenképp az ország gazdasági faktorainak közreműködését, valamint az állam pénzügyi

támogatását. Azt hiszem, így sikerülni fog pl. a tengeri árát, mely ma 85 dinár, megjavítani, ha e mellett a külföldi piaccal közvetlen kapcsolatba lépünk és a tarifakedvezményeket is igénybe vesszük.

Az importáló államok, mint Ausztria, Németország és Csehország, mind erőfeszítéseket tesznek, hogy a buza árát szilárdra tegyék. De a legnagyobb erőfeszítéseket tette az Északamerikai Egyesült Állam, mely e célra 500 millió dollárt szavazott meg és óriási gabonamennyiséget raktározott el. Konstatálnom kell, hogy dacára annak, hogy Amerika mindenütt mint konkurrencia áll velünk szemben, tulajdonképpen nem az Egyesült Államok az, mely a Duna-medencében a gabonaárakat lenyomta, hanem de facto a mi, a magyarok és a románok egymásközti konkurrenciája. — Szükséges tehát, hogy ezen állapotoknak véget vessünk és szervezve lépünk fel a világpiacon.

Izgalmat okoz a pesti tőzsdén a boletta

BUDAPEST, június 20. Vass József miniszterelnökhelyettes ma nyilatkozott a bolettarendszerről a sajtó képviselőinek és kijelentette, hogy ez csak átmenetül szolgál és feltétlenül üdvös intézkedéseket tartalmaz. Így az a pont, amely a vámörlest készpénzörlésre változtatja át. A kenyérliszt legfeljebb három fillérrel fog drágulni.

Az Esti Kurir intervjut közöl a bolettarendszer ügyében gróf Sigray Antaltól, aki kijelentette, hogy a helyzet az új törvényjavaslat következtében csak rosszabb lesz és drágulás fog bekövetkezni. Az ezt követő elégedetlenséget a következő kormány is nehezen fogja tudni megszüntetni.

A lapok jelentése szerint a bolettajavaslat következtében a tőzsdén izgalom és aggodalom észlelhető.

Csehszlovákia kiviteli vámot vezet be a gömbfára?

PRÁGA, június 20. A behozatali és kiviteli tilalmak megszüntetéséről szóló genfi egyezmény ratifikálásával Csehszlovákiának is meg fog kelleni szüntetnie az engedélyezési eljárást. Ennek következtében a belföldi piac gömbfa-szükségletének biztosítása céljából, valamint Németország vámdifferenciájának leküzdésére a kereskedelemügyi minisztérium törvényjavaslatot dolgozott ki, amelynek értelmében a fenyőgömbfára száz kilogrammonként 3 koronányi vámot vezetnek be. A kormány azonban felhatalmazást kapna a tör-

vény értelmében, hogy a nagy árcsökkenések idejében ezt a vámot leszállíthassa, avagy fölemelhesse, különösen akkor, amikor elemi katasztrófák következtében gazdasági érdek, hogy a nagy fakészletet mielőbb el lehessen helyezni még a külföldön is. A kormány ezenkívül az év bizonyos szakaszaiban engedélyezheti a fenyőgömbfa vámentes kivitelét és megállapíthatja a kivitelre kerülő fenyőgömbfa mennyiségét. A törvényjavaslat egy másik változata a vámdifferencia után lehetővé teszi, hogy bizonyos vidékekről a gömbfafölösleget exportálni lehessen, de csak azokban a fajtákban, amelyek iránt a belföldön nincs érdeklődés. Ilyen módon akarják biztosítani annak a lehetőségét, hogy a ruszinszkoí gömbfakivitel mentesítsék a kiviteli vám alól.

= Pásztor Miksa tárgyalásai Romániában. Kolozsvárról jelentik: Pásztor Miksa, a magyar Pénzügyi Központ vezérigazgatója a hét elején Romániába utazott. Körülbelül egy hétig marad itt Pásztor Miksa, aki egyelőre Kolozsvárra utazott és onnan utazik majd tovább.

= Napirendre került az igazságügyminisztériumban a kényszeregyezségi törvényjavaslat. Tegnap ismét nagy megbeszélés volt az igazságügyminisztériumban a kényszeregyezségi törvénytervezet kiegészítése körül. Megegyezés jött létre arra vonatkozólag, hogy a minimális egyezségi kvóta 60 százalék lehet. Az egyezkedés lebonyolítását a következőképpen állapították meg: Hatvan százalékos egyezkedést két év alatt, 80 százalékos két és fél év alatt és száz százalékos három év alatt kell lebonyolítani. A követelésekhez 7 százaléknál több kamatot nem szabad számítani, amennyiben a Banca Nationala kamatlába ennél alacsonyabb lenne, úgy a Nemzeti Bank kamatlába az irányadó. A hitelezők egy bizottságot neveznek ki, amely bizottság köteles az egyezség végrehajtását ellenőrizni és munkájáért felelősséggel tartozik a hitelezők összességének.

= Holnap, szombaton utazik a román kereskedelmi delegáció Budapestre. A román kereskedelmi delegáció holnap, szombaton utazik el Budapestre, hogy a félbeszakadt kereskedelmi tárgyalásokat tető alá hozza. Mint ismeretes, a román-magyar kereskedelmi szerződésnek a gerince már az első tárgyalások alkalmával elkészült, most csupán egyes vámtételek összeegyeztetéséről van szó.

= Több mint két milliárd folyt be az állampénztárba május havában. A pénzügyminisztérium kimutatása szerint május hónapban a különféle adókból, a monopóliumjövödelekből is beleértve, 2 milliárd 779 millió 428.694 lej folyt be az elmúlt költségvetési év ugyanazon hónapjában befolyt 2 milliárd 650 millió 200.982 lejjel szemben. A kereskedelmi minisztérium statisztikai kimutatása szerint a kereskedelmi mérleg április hónapban 466.025.000 lej pluszt mutat javunkra. Az import értéke 1 milliárd 922 millió 161.000 lej, az exporté pedig 2 milliárd 388 millió 186.000 lej.

= Leszállították a német birodalmi bank kamatlábát. Berlinből jelentik: A német birodalmi bank június 21-től kezdődően a váltóleszámlatolási kamatlábát egy fél százalékkal négy százalékra, a lombardkamatlábát egy fél százalékkal öt százalékra szállította le.

= A magyarországi termés közepesnek ígérkezik. Budapestre jelentik: Június második felében már folynak a korábban érő termények aratási munkálatai. Az utóbbi hetek meleg időjárása előmozdította a beérését. Az eredmény sok helyen kedvezőbb, mint tavaly, de egyes helyeken erős jégkárók érezhetők. A repce aratása is megkezdődött és az eredmény jobb, mint a tavalyi. A kapás növények, de különösen a tengeri fejlődése nem kielégítő. Szeged környékén az őszi árpát és rozst már aratják. A jövő héten kezdődik a buzaaratás. A szalmadarázs nagy károkat okoz. Ahol jégverés volt, a kalászosok ablakosak. A termést általában közepesnek ítélik, bár sok függ még a következő napok időjárásától.

GOVORA FÜRDŐ

Ezezon tartalma június 1-től szeptember 30-ig.

Jódos, kénes ásványvíz, kronikus reumánál, arteriás megbetegedésnél, szélhűtésnél és szifilitikus megbetegedéseknél nagyon alkalmas.

Fizioterápia, elektromos gyógykezelés, inhaláció sűrített levegővel mint Reichenhallban, szén-savas gyógyfürdő hydroelektrikus diatermia.

CALIMANESTI-CACIULATA.

Kénes ásványvíz, kronikus rheumatizmus, vérszegénység, linfatizmus és migraines megbetegedések ellen kitűnő gyógyszer. Fizioterápia, inhaláció, diatermia, napfürdő és iszapos fürdő. Folyóvíz és az Oltnál strand.

Caciulata ásványvíz vese, máj és urinaris hűdéses és arteriás megbetegedéseknél kitűnő gyógyszer. — Tájékoztatót vagy prospektust díjmentesen küld **SOC. GOVORA CALIMANESTI** Bukarest, Strada Brezileanu 44.

Bocu Sever nem tűri tovább az arad—temesvári utépités halasztását

— Vizsgálat a radna—lippai ut építése miatt —

TIMISOARA, június 20. Dr. Marsieu Iustin prefektus, dr. Lázár Ágoston, a megyei tanács választmányi elnöke és Lutai Cornel dr., Aradváros polgármestere tegnap megjelentek Bocu Sever kormányzónál és beszámoltak a megyei és városi gazdálkodásról. A megbeszélés legfontosabb része az aradi utak kérdése volt. Részt vett a tanácskozásokon Dumitrescu reszortfőnök is. A kormányzó azonnal összeköttetésbe lépett telefonon Manoilescu közlekedésügyi miniszterrel és Nicolau vezértitkárral és megfelelő intézkedéseket kért Vladescu

vállalkozó ellen, aki az arad—temesvári ut rendbehelyezését folyton halasztgatja. Ha nem történik rövidesen változás, úgy a szerződést, amelyet vele kötöttek, meg fogják semmisíteni. A kormányzó vizsgálatot rendelt el a Radna—Lippa közötti ut miatt is, mert ezt az utat két hónappal ezelőtti javították és most ismét hasznavehetetlen állapotba került. Valószínű, hogy

több aradmegyei tisztviselőt is telosszagra fognak vonni ebben az ügyben, akik az utépitkezésre szolgáló rosszminőségű anyagot átvették.

Az ítélőtábla megvonta a szót az Unio-bank csődtömeggondnokától Szombaton hirdetőket a temesvári Tábla az Unio-bank ügyében. — Izgalmas jelenetek a felebbvitteli tárgyaláson.

ARAD, június 20. Mint ismeretes, Jorgován János betétes kérelmére az aradi törvényszék elrendelte a csődeljárás bevezetését az Unio-bank ellen. A csődkérellemmel párhuzamosan maga a pénzügyintézet egyezkedést ajánlott fel hitelezőinek, de miután a törvényszék a felajánlott kvótára nem látott kellő biztosítékot, a csőd mellett döntött. A pénzügyintézet igazgatósága a temesvári ítélőtáblához felebbezte meg az aradi törvényszék határozatát.

Az ítélőtábla tegnap tárgyalta igen izgal-

mas atmoszférában az Unio-bank csődügyét. Az Unio-bank felebbezése a Stinghe—Lathovári—Cracunesou-tanács elé került. Megjelent a tárgyaláson dr. Miclosi Emil, az Unio-bank csődtömeggondnoka, továbbá a kérelmező Jorgován János nevében Morarescu és dr. Grosoreanu temesvári ügyvédek. Az Unio-bank igazgatóságát dr. Gherman Dante képviselte.

A tárgyalás megnyitása után dr. Miclosi Emil csődtömeggondnok szólt fel elsőnek és az aradi törvényszék határozatának hely-

benhagyása mellett érvelt. Miclosi dr. még be sem fejezte mondanivalóját, amikor dr. Gherman Dante védő emelkedett szólásra és arra kérte a bíróságot, hogy vonják meg a szót a csődtömeggondnoktól, mert a törvény értelmében a csődtömeggondnok nem lehet jelen a tárgyaláson. Rövid tanácskozás után Stinghe elnök helyt adott dr. Gherman Dante érveinek és megvonta a szót dr. Miclosi Emiltől.

Jorgován János képviselői: Morarescu és dr. Grosoreanu ügyvédek a tárgyalás elnapolását kérték, arra való tekintettel, hogy a csődkérelmező nem kapott idézést és a pénzügyintézet felebbezéséről Jorgovánnak nincs tudomása. Dr. Gherman Dante a pénzügyintézet nevében ellenzi az elnapolást, Jorgovánnak megidézését s a két ügyvéd hozzászólási jogát, tekintettel arra, hogy a táblának először a kényszerjegyzésről kell döntenie és a hitelezőknek nincs joguk ebbe beavatkozni. Az ítélőtábla egy és fél órai tanácskozás után nem tudott megegyezni a határozathozatalban és ezért két újabb taggal egészítették ki a tanácsot. A tanácselnökséget maga Márta ítélőtáblai elnök vette kezébe. A kérdés újabb megvitatása után a Tábla úgy döntött, hogy Morarescu és dr. Grosoreanu ügyvédektől is megvonja a szót, mert a kényszerjegyzésről kell előbb letárgyalni, viszont a kényszerjegyzési törvény értelmében hozzászólási joga csupán a bank képviselőjének van.

Az ítélőtábla csak ezután térhetett rá az Unio-bank felebbezésének érdemi tárgyalására. Dr. Gherman Dante az aradi törvényszék ítéletének megsemmisítését kérte, miután a pénzügyintézet által felajánlott 75 százalékos kiegyezési kvóta garanciával fedezve van és így csak a kényszerjegyzés lehet elrendelni. Morarescu ügyvéd erre szólásra emelkedik és kétségsbevonja, hogy dr. Gherman Dantenak szabályszerű meghatalmazása lenne a banktól. Ebből izgalmas vita keletkezik, amelynek Márta tanácselnök vet véget azzal, hogy a tárgyalást befejeztetnek nyilvánítja és az ítélet kihirdetését szombatra halasztja el.

— Csődöt kértek a Nagylaki Gazdasági és Hitelbank ellen. Serban Mihály kolozsvári egyetemi tanár és volt országgyűlési képviselő ma csődöt kért az aradi törvényszék ellen a Nagylaki Gazdasági és Hitelbank ellen. Serban Mihály 130 ezer lejes betéttel érdekelte a pénzügyintézetnél. A törvényszék kereskedelmi osztálya legközelebb érdemlegesen foglalkozik a kérelemmel.

SPORT KÖZLÖNY

Megkezdődtek a Középeurópai Kupa-mérkőzések

Ferencváros—Slavia 2:2 (1:1)

PRÁGA, június 20. A középeurópai vezető futballcsapatok a nyári szünet alatt ugynevezett „Középeurópai Kupa” mérkőzések során ütköztek meg egymással. Ez évben már negyedszer kerül kiírásra az értékes trofea, amelyért Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és Olaszország két-két elsőrangú együttes eveszi fel a küzdelmet. Tegnap már megkezdődtek is vették a „Középeurópai Kupa” mérkőzések. Elsőnek a prágai Slavia stadionjában a budapesti Ferencváros és a prágai Slavia ütköztek meg. A mérkőzést nagy érdeklődés előzte meg, mert a Ferencváros legutóbbi gyenge szereplése után sokan magyar kudarcra gondoltak és a Slavia utolsó időben elért jó eredményei viszont azt hagyták sejtetni, hogy a cseh csapat győzelmét előre lehet könyvelni. A mérkőzés a prágai közönségnek azonban meglepetést hozott, mert a Ferencváros igazán elsőrangú játékot nyújtott és kevésen mulott, hogy nem győztesként hagyta el a pályát.

A mérkőzésen a Ferencváros az új szege di akvizícióival, Korányival megerősített csapatát szerepeltette. A mérkőzés Slavia-támadásokkal indul, de a pompásan működő Ferencváros védelme, a nagyszerű Korányival az élen, mindent ment. A sorozatos Slavia-támadásoknak azonban mégis meg volt az eredménye a 23. percben, amikor is Szvoboda

szabadrugásból a vezetőgölt megszerezte. A gól után a Ferencváros nyugodtan játszik, meglepetésre fölénybe kerül és végig uralja a helyzetet. Már a 28-ik percben sikerül kiegyenlíteniök Toldi révén. A második félidő 2-ik percében már a vezetést is megszerzi a szemmel láthatólag feljavult Ferencváros Takács II. révén. A gól után a lakálpatrióta prágai közönség is biztosnak látja a magyar csapat győzelmét, amikor az utolsó percben Soltis egy szerencse-góllal megszerzi a Slavia egyenlítő gólját.

A Ferencváros eldöntetlenjét teljes sikernek kell tekintenünk, mert a Budapesten lejátszandó mérkőzésen elég egy gólos győzelmet aratnia és akkor is tovább jut a kupaküzdelmek során.

O Hoz-e valami sikert labdarugóinknak montevideói kirándulása? Többek között ezt a kérdést is fejtegeti a „Sportélet” hétfői száma, amely legutóbb idegen név alatt volt kénytelen megjelenni. Erdély egyetlen sportlapjának ez a száma valóban szenzációs lesz, a legismertebb romániai sportújságírók cikkei fogja közölni. Ezenkívül a legérdekesebben beszámol a vasárnap sportjáról. A lap az ismert nagy terjedelemben jelenik meg, ára 5 lej.

O Az Attila győzelme Kassán. Kassáról jelentik: Attila—Török és 2:1 (2:1). Az Attila

várakozáson alul gyenge látékot nyújtott és így csak nehezen győzött.

O A magyar amatőr bajnokjelölt, a Törökvszennzációs győzelme. Budapestről jelentik: Török és —BSE 8:2 (2:0). A máltai országos bajnok impozáns győzelmet aratott örök riválisa fölött, amivel bebiztosította Budapest bajnokságát és továbbjutását az országos amatőr bajnoki küzdelembe.

O Még nem befejezett dolog, hogy a Vasas I. osztályú. Budapestről jelentik: Az MLSZ. felebbvitteli bizottsága megsemmisítette a Vasas—Vac FC (2:1) második ligabeli bajnoki mérkőzést. A megsemmisítés bizonytalanná teszi a Vasas első ligába jutását, mert a Vac FC az újra lejátszandó mérkőzésre leszerződött Eisenhoffert és Vadast. Ezenkívül ha meg is nyeri a Vac FC elleni mérkőzést, újra kell játszania az osztályozót az Attila ellen.

VARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ

ELŐFIZETŐINKNEK,

valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárkora utána küldjük. Kérjük az ügyben a kiadónálhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenként pontos feladásáról gondoskodik.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALÓ HENRIK
főszerkesztő

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZOMBAT, június 21.

Bucuresti. 18. Motzoi-zenekar. 19.30. Motzoi-zenekar. 21. Theodorescu hegedűművész játéka. 21.45. Bajazzók (gépzene). — Belgrad. 11.30. Gramofon. 13.45. Déli zene. 19. Gramofon-jazz. 21. Részletek a Marica grófnőből. 22. Bach-, Mozart- és Lully-zene, a rádiózenekar előadásában. 23.15. Tamburazene. — Königs-wusterhausen. 13. Gyermekek ének- és fuvókara. 15. Gramofon. 17. Hamburg. 18.50. A II. világenergia-értekezlet és Németország gazdasági és vízműműködéséről. 19.40. A zene éveztel. Utána Berlin. Miano. 18. Gramofon. 20.15. Könyvi zene. 21.45. Vigjáték. — 22.15. Nyolc számból álló kamarazene. Utána könnyű zene. — Róma. 18. Gramofon. 18.30. Ének- és zenekari verseny. 22.02. Vegyes hangverseny. — Wien. 12. Bécsi zene gramofonon. 13. Macho-zenekar. 14.30. Bauerzenekar. 18.40. Régi olasz mesterek és népdalok Jaekel operatőrrel előadásában. 19.05. Molo Walter műveiből. 19.40. A Brandl-trió Mozart Esz-dur zongoratrióját és Dvorzák F-moll trióját játsza. — 20.40. A távbalatás problémája; Schwaiger, a rádió igazgatójának előadása. 21.15. Müller Adolf „Az udvari bolond” című háromfelvonásos romantikus vígoperája a Studioban. — Zágráb. 13.30. Déli zene. 18.30. Hangosfilmközvetítés. 21. Belgrad. 23.10. Táncczene. — Budapest. 10.15. A m. kir. 1. honvédergályos zenekarának hangversenye. Vezényel Fricsey Richard zenetudományi igazgató. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 12.10. Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 1. Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 1.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.25.

Hírek. 1.35. A hangverseny folytatása. 2. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 3.30. Hírek, élelmiszerárak. 4. Piaci árak és árfolyámhírek. 5. Boromissza Tibor: A paktor a Hortobágyon. Felolvassa Koncz Sándor dr. 5.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 6. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 1. Szász Károly rendes tag: Elbeszélés. 2. Szabolcska Mihály r. t.: Leiró költemények. 3. Ifj. Hegedűs Sándor r. t.: Elbeszélés. 7. A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonból. Közreműködik Orosz Julia, a Városi Színház operatőrkezesnője. Vezényel: Bor Dezső karnagy. 8.25. A „Gudimel” énekkar hangversenye. Vezényel Lajtha László dr. 9.10. Lőversenyeredmények. 9.15. Rádiójáték-előadás a Studioból. 1. „1915”. 2. „1917”. Irta és rendezte Csanády György. 11.15. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolatic-kávéházban.

VASÁRNAP, június 22.

Bucuresti. 12. Rádiózenekar. 17. A Dinicu-zenekar könnyű- és román zenéje. 18. Vig negyedóra. 18.30. Dinicu-zenekar. 19. Gramofon. 21. Operett. Belgrad. 21. A szokolinnep helyszíni közvetítése. 23.15. Balajkzene. — Berlin. 21. A berlini Állami Opera régi operáiból előadott részletek. Közben Hindemith „Sabinchen” című hangjátéka. Utána 2-ig tánczene. Szünetekben a szász képviselőház választási eredményei. — Köln. 21. Száz esztendő táncdala. Utána gramofon-jazz. — Königs-wusterhausen. 19.30. „Az Istenek alkonya” című Wagner-opera ismertetése. 20. Az ágostai hitvallás. 20.30. Frankfurt. Utána Berlin. — Milano. 20.15. Könyvi zene. 21.30. Lehár: Luxemburg grófia című háromfelvonásos operettje. 23.40. Különleges közvetítés Torino után Angliából. — Páris Radio Paris.

21. Hangverseny. Kalliwoda Olga magyar dabokat énekel. 23. Hangverseny. — Róma. 22.02. Giordano: „Andrea Chénier” című négyfelvonásos operája. — Wien. 11.30. Pompe Gerda orgonajátéka. 14.15. Katonazene. 16.40. Wacek-zenekar. 18.30. Helyszíni közvetítés a wien atlétikai sportklub prateri pályájáról: az 1930-as osztrák könnyű atlétikai bajnokság lefolyása. 20.15. A Sodlak-Winkler-négyes játéka. 21.30. A városok éjszakája, felolvasás. Utána Kásmir Erich: „Élet a mai időkben” című rádiójátéka Nick Ödön zenéjével, majd a Geiger-zenekar játéka. — Budapest. 10. Újsághírek, kozmetika. 11. Egyházi zene és ének a Budavári Koronázó Főtemplomból. 12.15. Evangélikus Isztentisztelet a Deák-téri evangélikus templomból. 1.25. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik: Bársony Dóra, a m. kir. Operaház művésznője. 3. Gramofonhangverseny. 4.30. A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Kéler Dénes, székesfővárosi tűzoltósegédtiszt, ekl. gazda: „Tűzvédelmi intézkedések aratástól cséplésig”. 5. Rádió Szabad Egyetem. 5.15. A Magyar Derby lefutásának helyszíni közvetítése a Magyar Lovar Egylet lőversenypályájáról. Konferál vitéz Domsa Sándor dr. 5.45. A Rádió Szabad Egyetem előadásának folytatása. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 6.30. Másfélóra könnyű zene. 8. 1. „Dáni bá” a Dunakorzón”. 2. „Fogyókúra”. Irta és előadja: Hosszu Zoltán. 8.30. Helyszíni közvetítés Nyíregyházáról. A Magyar Városok Kulturális Szövetsége és a Rádió Élet együttes műsoros estje. 10.30. Részletes sport- és lőversenyeredmények, pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: zilahi Kóka Dezső és cigányzenekarának hangversenye a nyíregyházi Korona-szálló étterméből.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szó. Hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhúzottak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézkódásra válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

LEVELEZÉS.

URILEANY, olyan intelligens független úriember ösmerettségét keresi, ki őt anyagiilag támogatná. Leveletét „Cavallér” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 2592

„MASODVIRÁGZÁS”-nak és „Olgo”-nak levele van. 2597

ALKALMAZÁS.

IRODAI GYAKORLATTAL rendelkező, GÉPIRASBAN teljesen jártas, lehetőleg románul és németül tudó kisasszony, nagyobb vállalatnál alkalmazást nyer. — Ajánlatok „Gyors munkaadó” jelleg alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába intézendők. 1151

JÓ BIZONYÍTVÁNNYAL két tagu családhoz önállóan főzni tudó mindenes leány azonnal felvételt. Jelentkezni délután 2—4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2453

PERFEKT szakácsnő felvételt. Strada Mocion 15. 2582

JOBBA fehérvarrónó, uribákokhoz ajánlkozok, otthon is vállal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2589

EGY jóházból való INTELLIGENS LEÁNY gyermek mellé helyet keres. Ajánlatokat Mosse, Brassó továbbít. 155

PERFEKT hajvágó segédet keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2595

ÜGYES mindenes, ki főzni tud, július elsőjére felvételt. Str. Sincsi 15. 2593

NAGY vállalat keres jömegjelentési fiatal érettségizett tisztviselőt román, magyar, német nyelvtudással. Részletes ajánlatok „3500” jellegre Rudolf Messerhoz címzendők. 40

LAKÁS.

AUGUSZIUS 1-re, volt Forray és Rákóczi-uccák sarkán (Barth-u. 22., I. emelet) háromszobás, fürdőszobás, parkettás, tiszta szép tágas lakás kiadó. Boleár. 2594

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. szám. Címre ügyelni!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

FŐTÉREN első emeleti három szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg szűk célokra (irodának, divatüzletnek, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

FŐTÉREN kétszobás. Konyhás lakás azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉS FIA DÁS.

PERZSA és beszállítási szőnyegek, 12 személyes ezüst evőeszköz, különböző szobaberendezések, antik bútorok, álló villanylámpák, nyest boák, festmények, antik órák, vitrinek, gyári szőnyegek, zongorák, hegedűk, ezüst gyertyatartók, tükrök, márványasztalok, paravánok, szmirna hintaszék terítő, szekrények, asztalok, fotelok, díszlámpák, utazóbőröndök stb. kaphatók. SALGONÉ bizományi üzlete, Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. sz. Neuman-palota. 1000

VITRINEKET, ezüsttárgyakat, szőnyeget, márkás porcellánokat, különböző dísztárgyakat, háztartási cikkeket stb. bizományba veszek Kiváncra házhoz megyek. SALGONÉ bizományi üzlet, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Ker. oszlop, pad, deszka, cserép és egyéb épület és asztalosfak

legolcsóbban bevezethetők
AUFRICHT falelepen. ARAD, Cal. Viet. 1-2
Villanyüzemű fűtőmunkálás.

RÖVID zongora, rádió, háló, ebédlő, konyhaberendezés, varrógép eladó. Str. Gbiba Birta (Kórház-u.) 24. 2588

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestű és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

A „Neptun”-ban fürdőzők figyelmébe!

Elsőrangú konyhát, friss hideg, meleg buffetet; állandóan jégbehűtött csapolt sör, legfinomabb hegyaljai borokat tartok.

Abonenseket elvállalok, havonta 1200 Lej. Napl. 4 fogásos menü: 40 Lej.

Könyvi, diétikus tejes ételek.

Danila Simon,

2590 a „Neptun” fürdővendéglő bérleje

CACIULATA

Kitűnő hűgahajtó ásványvíz, oldja a vese, homokot, felülmulthatatlan a vese megbetegedéseknél, szélhűdésnél. Kitűnő a máj és lokális artériás megbetegedéseknél. Rádióaktív.

Kapható:

KARDOS M.

Ásványvízkereskedőnél Arad, Str. Eminescu 16. szám.

Vendéglős,

vagy pincér kerestetik Brádra szászokra, azonnali belépésre, aki a konyhát magára vállalja, konyhát, szállodát, éttermet, cukrászdát, gőz és kádfürdőt kell vezetnie.

Minden felszerelés van, román és magyar nyelvű szükség. Érkezni lehet hétfőn Aradon, Hegedűs József vendéglőszőlő szőlő templom mellett vagy Brádrán, Karabin János tulajdonosnál Brád, Hotel Bucuresti.